



**L E G E**  
**privind dreptul de autor și drepturile conexe**

**nr. 139 din 02.07.2010**

*Monitorul Oficial nr.191-193/630 din 01.10.2010*

\* \* \*

**C U P R I N S**

**Capitolul I**  
**DISPOZIȚII GENERALE**

- Articolul 1. Cadrul juridic
- Articolul 2. Tratatate internaționale. Tratament național
- Articolul 3. Noțiuni principale
- Articolul 4. Atribuții și sarcini ale Agenției de Stat pentru Proprietatea Intelectuală în domeniul dreptului de autor și al drepturilor conexe

**Capitolul II**  
**DREPTUL DE AUTOR**

- Articolul 5. Condițiile de protecție
- Articolul 6. Domeniul de acțiune a dreptului de autor
- Articolul 7. Opere protejate de dreptul de autor
- Articolul 8. Creații și alte obiecte neprotejate prin dreptul de autor
- Articolul 9. Subiectul dreptului de autor. Prezumția paternității și simbolul protecției dreptului de autor
- Articolul 10. Drepturile morale ale autorului
- Articolul 11. Drepturile patrimoniale exclusive
- Articolul 12. Dreptul la remunerație pentru împrumut
- Articolul 13. Copaternitatea
- Articolul 14. Dreptul de autor asupra operelor de serviciu
- Articolul 15. Dreptul de autor asupra operelor colective
- Articolul 16. Dreptul de autor asupra operelor derivate
- Articolul 17. Dreptul de autor asupra operelor integrante
- Articolul 18. Dreptul de autor asupra operelor audiovizuale
- Articolul 19. Dreptul de autor asupra operelor de artă plastică. Dreptul de acces
- Articolul 20. Dreptul de autor asupra operelor de artă. Dreptul de suită
- Articolul 21. Dreptul de autor asupra operelor fotografice
- Articolul 22. Dreptul de autor asupra operelor de artă aplicată (design) și a operelor de arhitectură
- Articolul 23. Termenele de protecție a dreptului de autor

**Capitolul III**  
**EXCEPȚII ȘI LIMITĂRI ALE DREPTURILOR PATRIMONIALE**

- Articolul 24. Criterii generale de aplicare a excepțiilor și limitărilor
- Articolul 25. Reproducerea temporară a operelor
- Articolul 26. Reproducerea operelor în scopuri personale. Copia privată
- Articolul 27. Reproducerea reprografică de către biblioteci, arhive și de alte instituții
- Articolul 28. Alte excepții și limitări
- Articolul 29. Utilizarea programelor pentru calculator și a bazelor de date. Decompilarea programelor pentru calculator

**Capitolul IV**  
**CONTRACTELE DE AUTOR**

Articolul 30. Transmiterea drepturilor patrimoniale prin contracte de autor

Articolul 31. Condițiile și forma contractului de autor

**Capitolul V**  
**DREPTURILE CONEXE**

Articolul 32. Subiecții drepturilor conexe. Domeniul de acțiune a drepturilor conexe

Articolul 33. Drepturile interpreților

Articolul 34. Drepturile producătorilor de fonograme

Articolul 35. Drepturile producătorilor de videograme

Articolul 36. Drepturile organizațiilor de difuziune prin eter sau prin cablu

Articolul 37. Valorificarea fonogramelor publicate în scop comercial

Articolul 38. Excepții și limitări ale drepturilor conexe

Articolul 39. Termenele de protecție a drepturilor conexe

**Capitolul VI**  
**ALTE DREPTURI. DOMENIUL PUBLIC**

Articolul 40. Drepturile producătorilor bazelor de date. Obiectul protecției

Articolul 41. Drepturile și obligațiile utilizatorilor legali ai bazelor de date

Articolul 42. Excepții referitoare la drepturile producătorilor bazelor de date

Articolul 43. Termenul de protecție a drepturilor producătorilor bazelor de date

Articolul 44. Beneficiarii de protecția drepturilor producătorilor bazelor de date

Articolul 45. Protecția operelor nepublicate anterior intrate în domeniul public

Articolul 46. Protecția publicațiilor critice și științifice ale operelor intrate în domeniul public

Articolul 47. Remunerația pentru valorificarea operelor intrate în domeniul public și a expresiilor folclorice

**Capitolul VII**  
**GESTIUNEA COLECTIVĂ A DREPTULUI DE AUTOR**  
**ȘI A DREPTURILOR CONEXE**

Articolul 48. Înființarea organizațiilor de gestiune colectivă a drepturilor patrimoniale

Articolul 49. Atribuțiile, drepturile și obligațiile organizațiilor de gestiune colectivă

Articolul 50. Stabilirea tarifelor. Soluționarea litigiilor

Articolul 51. Monitorizarea activității organizațiilor de gestiune colectivă

**Capitolul VIII**  
**MĂSURI TEHNOLOGICE DE PROTECȚIE.**  
**INFORMAȚIA DESPRE GESTIUNEA DREPTURILOR**

Articolul 52. Măsuri tehnologice de protecție

Articolul 53. Informația despre gestiunea drepturilor

**Capitolul IX**  
**APLICAREA DREPTULUI DE AUTOR,**  
**A DREPTURILOR CONEXE ȘI A ALTOR DREPTURI**

Articolul 54. Încălcarea dreptului de autor, a drepturilor conexe și a altor drepturi

Articolul 55. Inițierea acțiunilor privind încălcarea drepturilor

Articolul 56. Probele

Articolul 57. Măsuri de asigurare a probelor

Articolul 58. Dreptul la informare

Articolul 59. Măsuri provizorii și de asigurare

Articolul 60. Măsuri de corecție

Articolul 61. Asigurarea executării hotărârii judecătorești

Articolul 62. Măsuri alternative

- Articolul 63. Despăgubirile  
Articolul 64. Cheltuieli de judecată  
Articolul 65. Publicarea hotărârilor judecătorești  
Articolul 66. Încălcarea drepturilor de autor și a drepturilor conexe prin intermediul rețelelor de calculatoare  
Articolul 67. Încălcarea prevederilor referitoare la măsurile tehnologice de protecție și la informația despre gestiunea drepturilor  
Articolul 68. Protecția social-juridică a autorilor și a titularilor drepturilor conexe

## **Capitolul X DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII**

- Articolul 69. Intrarea în vigoare  
Articolul 70. Aplicabilitatea  
Articolul 71. Organizarea executării

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

## **Capitolul I DISPOZIȚII GENERALE**

### **Articolul 1. Cadrul juridic**

(1) Dreptul de autor și drepturile conexe, protecția acestor drepturi și răspunderea pentru încălcarea lor se reglementează de Constituția Republicii Moldova, tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, prezenta lege și de alte acte normative.

(2) Prezenta lege reglementează raporturile ce apar la crearea și valorificarea operelor literare, artistice și științifice (drept de autor), a interpretărilor, fonogramelor, videogramelor și emisiunilor organizațiilor de difuziune (drepturi conexe), precum și alte drepturi care sînt recunoscute în legătură cu activitatea intelectuală din domeniul literaturii, artei și științei.

### **Articolul 2. Tratatе internaționale. Tratatе național**

(1) În cazul în care un tratat internațional la care Republica Moldova este parte stabilește alte norme decît cele prevăzute de prezenta lege, se aplică normele tratatului internațional.

(2) Persoanele fizice și persoanele juridice străine ale căror opere sau obiecte ale drepturilor conexe sînt protejate printr-un tratat internațional la care Republica Moldova este parte beneficiază de o protecție echivalentă cu cea acordată prin prezenta lege persoanelor fizice sau persoanelor juridice din Republica Moldova (tratament național).

(3) Prezenta lege se aplică tuturor operelor și obiectelor drepturilor conexe protejate prin tratate internaționale la care Republica Moldova este parte, care, la momentul intrării în vigoare a tratatului corespunzător, nu au intrat în domeniul public în țara lor de origine ca urmare a expirării termenului de protecție acordat anterior și care nu au intrat în domeniul public în Republica Moldova ca urmare a expirării termenului de protecție acordat anterior.

### **Articolul 3. Noțiuni principale**

În prezenta lege se utilizează următoarele noțiuni:

*autor* – persoană fizică prin a cărei activitate creatoare a fost creată opera;

*bază de date* – compilație de date sau de alte materiale, indiferent dacă acestea sînt sau nu protejate de dreptul de autor sau de drepturile conexe, atît în formă mecanolizabilă, cît și în altă formă, aranjate sistematizat ori metodic și accesibile prin mijloace electronice sau de alt gen;

*comunicare publică* – transmitere prin eter, inclusiv prin satelit (teleradiodifuziune), prin cablu sau prin alte mijloace a imaginilor și/sau a sunetelor operelor ori a obiectelor drepturilor conexe, astfel încît imaginile sau sunetele să poată fi percepute de persoane care nu fac parte din cercul obișnuit al unei familii și al cunoscuților apropiați în locuri în care, fără actul de

transmitere, ele nu ar putea percepe imaginile și/sau sunetele. Comunicarea semnalelor codificate reprezintă o transmitere prin eter sau prin cablu (comunicare publică) în cazul în care mijloacele de decodificare sînt oferite publicului de către organizația de difuziune prin eter sau, respectiv, de către organizația de difuziune prin cablu ori cu consimțămîntul acesteia. Retransmiterea prin eter (redifuzarea) sau prin cablu care nu se efectuează simultan cu comunicarea publică originală sau care include schimbări (dublări, subtitrări, inserări de reclame) se consideră un nou act de comunicare publică prin eter sau prin cablu;

*demonstrare publică* – expunere a originalului sau a copiei unei opere, directă sau indirectă, prin intermediul mijloacelor de proiecție a imaginii unei opere, prin slide-uri ori prin alte mijloace, pe ecran ori în alt mod similar (cu excepția comunicării prin eter sau prin cablu), în care opera, copia sau imaginea ei este expusă într-un loc public ori în orice alt loc din care poate fi percepută de persoane care nu fac parte din cercul obișnuit al familiei sau al cunoscuților apropiați. Demonstrarea publică a operei audiovizuale presupune demonstrarea neconsecutivă a unor imagini izolate ale ei, dat fiind faptul că demonstrarea obișnuită consecutivă a imaginilor unei opere audiovizuale constituie interpretare publică;

*distribuire* – punere în circulație, prin vânzare sau prin orice alt mod de transmitere în proprietate, cu titlu oneros ori gratuit, a originalului ori a copiilor unei opere sau a unor obiecte ale drepturilor conexe, precum și oferirea publică a acestora;

*emisiune a unei organizații de difuziune prin eter sau prin cablu* – emisiune creată nemijlocit de către organizația de difuziune prin eter sau prin cablu ori, la comandă și din mijloacele financiare ale acesteia, de către o altă organizație;

*expresie folclorică* – creație constînd din elemente caracteristice patrimoniului cultural tradițional, manifestate și perpetuate de către comunitate sau de către indivizi, reflectînd moștenirea artistică tradițională a comunității;

*fonogramă* – imprimare exclusiv sonoră a oricărei interpretări, opere sau expresii folclorice, a sunetelor ori reprezentărilor lor, cu excepția imprimărilor sonore incluse în opera audiovizuală;

*imprimare (înregistrare)* – fixarea, prin orice mijloace și în orice mod, a sunetelor și/sau a imaginilor ori a reprezentărilor acestora pe orice suport material, inclusiv electronic, care permite perceperea, reproducerea sau comunicarea lor;

*informație despre gestiunea drepturilor* – orice informație, furnizată de către titularul de drepturi, care identifică opera sau alt obiect protejat de prezenta lege, autorul sau alt titular de drepturi ori informația privind condițiile de valorificare a operei sau a altui obiect protejat, precum și orice cifre și coduri reprezentînd asemenea informație;

*interpret* – actor, cîntăreț, muzician, dansator, dirijor sau oricare altă persoană care prezintă, recită, cîntă, joacă, dansează sau interpretează în orice alt mod o operă, expresii folclorice sau spectacole de orice fel, inclusiv de varietăți, folclorice, de circ, de păpuși ori de marionete;

*interpretare publică* – prezentarea operelor, interpretărilor sau a fonogramelor prin reprezentare scenică, recitare, cîntec sau printr-o altă modalitate, atît pe viu, cît și prin intermediul diferitelor dispozitive, mijloace sau procedee (cu excepția comunicării publice), în locuri accesibile publicului ori în orice alte locuri în care operele, interpretările sau fonogramele pot fi percepute de persoane care nu fac parte din cercul obișnuit al familiei sau al cunoscuților apropiați;

*împrumut* – punere la dispoziție a publicațiilor în orice format spre utilizare, prin intermediul unor instituții accesibile publicului, pentru o perioadă limitată de timp și fără obținerea unui avantaj economic sau comercial, direct sau indirect;

*închiriere* – punere la dispoziție spre utilizare, pentru o perioadă limitată de timp și pentru obținerea unui avantaj economic sau comercial, direct sau indirect, a unei opere sau a unui obiect de drept conex;

*măsuri tehnologice de protecție* – utilizare a oricărui echipament tehnic sau a unor componente ale acestuia, care, prin fireasca sa funcționare, are destinația să controleze accesul la

opere sau la obiecte de drepturi conexe, împiedicînd ori limitînd acțiunile care nu sînt autorizate de titularii drepturilor protejate de prezenta lege. Măsurile tehnologice sînt considerate eficiente cînd valorificarea unei opere sau a unui alt obiect protejat de prezenta lege este controlată de către titularii de drepturi prin aplicarea unui cod de acces ori a unui procedeu de protecție, precum sînt codarea, criptarea sau orice altă transformare a operei sau a altui obiect protejat, ori prin aplicarea unui mecanism de control al copierii, care, dac a nu sînt eludate, îndeplinesc obiectivele de protecție;

*operă* – rezultat al creației intelectuale originale în domeniul literaturii, artei și științei, indiferent de mijloacele de creare, de modul concret și de forma de exprimare, de valoarea și importanța acesteia;

*operă audiovizuală* – operă care constă dintr-o succesiune de imagini coerente fixate, însoțite sau nu de sunete, producînd impresia mișcării, destinată perceperii vizuale și auditive (în cazul în care imaginile sînt însoțite de sunet) prin intermediul unui anumit dispozitiv;

*operă colectivă* – operă creată de mai multe persoane fizice – contribuția cărora formează un tot indivizibil, încît identificarea contribuției fiecăruia este imposibilă – din inițiativa și sub conducerea unei persoane fizice sau juridice, care urmează să publice opera sub numele său;

*producător de fonograme* – persoană fizică sau juridică din a cărei inițiativă și pe a cărei responsabilitate, inclusiv financiară, se efectuează prima imprimare a sunetelor interpretării, a altor sunete ori a reprezentărilor de sunete;

*producător de opere audiovizuale* – persoană fizică sau juridică din a cărei inițiativă și pe a cărei responsabilitate, inclusiv financiară, este creată opera audiovizuală;

*producător de videograme* – persoană fizică sau juridică din a cărei inițiativă și pe a cărei responsabilitate, inclusiv financiară, este imprimată videograma;

*program pentru calculator* – ansamblu de instrucțiuni, comenzi și/sau de coduri exprimate în orice formă sau mod, destinate funcționării calculatorului pentru a atinge un anumit scop sau rezultat. Noțiunea „program pentru calculator” se extinde și asupra programului încorporat în memoria calculatorului, a materialului de însoțire a unui program creat, a materialului pregătitor obținut în procesul elaborării unui program cu condiția că acesta este conceput și exprimat într-o astfel de formă încît materialul pregătitor se poate solda ulterior cu elaborarea programului de calculator. Programul de calculator poate fi exprimat în orice limbaj, fie în codul-sursă, fie în codul-obiect;

*publicare* – oferirea de exemplare ale unei opere, ale unei interpretări, ale unei fonograme, videograme sau emisiuni publicului, cu consimțămîntul autorului ori al altui titular al dreptului de autor sau al drepturilor conexe, într-un număr suficient pentru a satisface necesitățile rezonabile ale publicului;

*punere la dispoziție în regim interactiv* – a pune la dispoziție o operă sau un obiect al drepturilor conexe prin intermediul mijloacelor cu sau fără fir, inclusiv prin internet ori prin alte rețele de calculatoare, astfel încît oricare dintre membrii publicului să poată avea acces la acestea din orice loc și în orice moment ales în mod individual de ei;

*reproducere* – realizarea unuia ori a mai multor exemplare ale unei opere sau ale unui obiect al drepturilor conexe, fie directă sau indirectă, temporară sau permanentă, prin orice mijloc sau sub orice formă, inclusiv în scopul de imprimare audio ori video și/sau al stocării unei opere ori a unui obiect al drepturilor conexe pe suporturi materiale sau electronice;

*reproducere reprografică* – reproducerea în facsimil (copie exactă) a originalului operei scrise sau grafice, în dimensiune naturală, mărită sau micșorată, prin intermediul fotocopierii ori prin oricare alte mijloace tehnice similare, altele decît cele de editare. Reproducerea reprografică nu include fixarea operei în formă electronică (inclusiv digitală), optică sau în oricare altă formă mecanolizabilă;

*retransmitere* – difuzarea simultană, prin eter sau prin cablu, de către o organizație de difuziune prin eter sau prin cablu a emisiunilor unei alte organizații de difuziune prin eter sau prin cablu;

*satelit* – orice satelit ce operează pe benzi de frecvență care sînt rezervate, conform legislației privind telecomunicațiile, comunicării publice (transmitere prin eter) a semnalelor în scopul recepționării de către public sau care sînt rezervate comunicării private, de la un punct la altul. Totodată, în ultimul caz, circumstanțele în care are loc recepția semnalelor de către membrii publicului trebuie să fie comparabile cu cele existente în primul caz;

*valorificare* – orice acțiune ce ține de utilizarea sub orice formă și în orice mod a obiectelor dreptului de autor, ale drepturilor conexe sau ale altor drepturi protejate de prezenta lege;

*videogramă* – prima imprimare a unor imagini, însoțite sau nu de sunete, indiferent de faptul dacă reprezintă sau nu o operă audiovizuală.

**Articolul 4.** Atribuții și sarcini ale Agenției de Stat pentru Proprietatea Intelectuală în domeniul dreptului de autor și al drepturilor conexe

(1) Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală (în continuare – *AGEPI*):

a) contribuie la elaborarea și realizarea, în limitele competenței sale, a politicii adecvate de protecție, exercitare și implementare a dreptului de autor, a drepturilor conexe și a altor drepturi protejate în conformitate cu prezenta lege, cu angajamentele internaționale și cu interesele naționale ale Republicii Moldova;

b) înaintează propuneri Guvernului, ministerelor și altor autorități administrative centrale atunci cînd întreprinderea anumitor măsuri necesare pentru implementarea politicii menționate la lit.a) nu ține de competența sa;

c) acumulează informațiile necesare, desfășoară activități de instruire și consultări pentru informarea ministerelor, a altor autorități administrative centrale, a autorităților judecătorești și a altor instituții, a titularilor de drepturi și a utilizatorilor despre importanța și aspectele legale și practice ale protecției, exercitării și implementării dreptului de autor, a drepturilor conexe și a altor drepturi protejate de prezenta lege, elaborînd și distribuind în acest scop materiale informative, organizînd campanii de informare și colaborînd activ cu mass-media;

d) participă la elaborarea proiectelor de acte normative privind protecția, exercitarea și implementarea dreptului de autor, a drepturilor conexe și a altor drepturi protejate de prezenta lege;

e) reprezintă Republica Moldova în organizațiile internaționale și regionale din domeniul dreptului de autor, al drepturilor conexe și al altor drepturi protejate de prezenta lege;

f) stabilește și întreține, în conformitate cu actele legislative și normative, relații de cooperare reciproc avantajoase cu oficii similare, agenții și instituții de cercetări, cu alte organizații din alte țări care activează în domeniul dreptului de autor, al drepturilor conexe și al altor drepturi protejate de prezenta lege;

g) recepționează și examinează cererile de înregistrare a obiectelor dreptului de autor și ale drepturilor conexe, înregistrează și eliberează, în numele statului, certificate de înregistrare a acestora;

h) avizează, monitorizează și supraveghează activitatea organizațiilor de gestiune colectivă a dreptului de autor și/sau a drepturilor conexe;

i) eliberează marcate de control în conformitate cu legislația.

(2) AGEPI instituie Comisia de mediere și Arbitrajul specializat în domeniul proprietății intelectuale, care examinează și soluționează litigiile atribuite în competența lor conform legilor speciale din domeniul proprietății intelectuale, inclusiv conform prevederilor prezentei legi, precum și litigiile din domeniul gestiunii colective a dreptului de autor și a drepturilor conexe. Comisia de mediere și Arbitrajul specializat în domeniul proprietății intelectuale activează conform regulamentului aprobat de către Guvern.

## **Capitolul II** **DREPTUL DE AUTOR**

**Articolul 5.** Condițiile de protecție

(1) În conformitate cu prezenta lege, beneficiază de protecție toate operele exprimate într-o anumită formă obiectivă din domeniul literar, artistic și științific, indiferent de faptul dacă acestea au fost sau nu aduse la cunoștința publicului.

(2) Autorul beneficiază de protecția dreptului de autor asupra operei sale prin însuși faptul de creare a ei. Pentru apariția și exercitarea dreptului de autor nu este necesară înregistrarea operei, nici alt act de notificare sau alte formalități.

(3) Dreptul de autor se constituie din drepturi patrimoniale și drepturi morale (personale nepatrimoniale).

(4) Dreptul de autor nu depinde de dreptul de proprietate asupra obiectului material în care și-a găsit expresie opera respectivă. Procurarea unui asemenea obiect nu conferă proprietarului acestuia nici unul din drepturile acordate autorului de prezenta lege.

(5) Drepturile patrimoniale pot aparține autorului ori altei persoane fizice sau juridice care deține, în mod legal, drepturile respective (titularul de drepturi).

(6) Protecția dreptului de autor se extinde asupra formei de exprimare, dar nu se extinde asupra ideilor, teoriilor, descoperirilor științifice, procedeelelor, metodelor de funcționare sau asupra conceptelor matematice ca atare și nici asupra invențiilor cuprinse într-o operă, oricare ar fi modul de preluare, explicare sau de exprimare.

#### **Articolul 6.** Domeniul de acțiune a dreptului de autor

(1) Dreptul de autor se extinde asupra:

a) operelor, indiferent de locul primei lor publicări, al căror titular al dreptului de autor este o persoană fizică sau juridică din Republica Moldova;

b) operelor publicate pentru prima dată în Republica Moldova, indiferent de domiciliul sau de sediul titularului dreptului de autor asupra respectivelor opere;

c) altor opere, în conformitate cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte.

(2) Opera, de asemenea, se consideră publicată pentru prima dată în Republica Moldova dacă a fost publicată în Republica Moldova în decurs de 30 de zile de la data primei sale publicări peste hotare.

#### **Articolul 7.** Opere protejate de dreptul de autor

(1) Dreptul de autor se extinde asupra operelor literare, artistice și științifice exprimate în următoarele forme:

a) scrisă (manuscris, text dactilografiat, partitură etc.);

b) orală (interpretare publică etc.);

c) imprimare audio sau video (mecanică, magnetică, digitală, optică etc.);

d) de imagine (desen, schiță, pictură, plan, fotocadru etc.);

e) tridimensională (sculptură, model, machetă, construcție etc.);

f) în alte forme.

(2) Obiecte ale dreptului de autor sînt:

a) operele literare (povestiri, eseuri, romane, poezii etc.);

b) programele pentru calculator care se protejează ca și operele literare;

c) operele științifice;

d) operele dramatice și dramatico-muzicale, scenariile și proiectele de scenarii, libretele, sinopsisul filmului;

e) operele muzicale cu sau fără text;

f) operele coregrafice și pantomimele;

g) operele audiovizuale;

h) operele de pictură, sculptură, grafică și alte opere de artă plastică;

i) operele de arhitectură, urbanistică și de artă horticola;

j) operele de artă aplicată;

k) operele fotografice și operele obținute printr-un procedeu analog fotografiei;

l) hărțile, planșele, schițele și lucrările tridimensionale din domeniul geografiei, topografiei, arhitecturii și din alte domenii ale științei;

m) bazele de date;

n) alte opere.

(3) Fără a prejudicia drepturile autorului operei originale, de asemenea, se protejează prin dreptul de autor operele derivate și integrante la baza cărora stau una ori mai multe opere și/sau oricare alte materiale preexistente, și anume:

a) traducerile, adaptările, adnotările, aranjamentele muzicale și orice alte transformări ale operelor literare, artistice sau științifice, cu condiția că constituie rezultate ale creației intelectuale;

b) culegerile de opere literare, artistice ori științifice (enciclopediile și antologiile, compilațiile altor materiale sau date, indiferent dacă sînt ori nu protejate, inclusiv bazele de date), cu condiția că, din considerentul de selectare și sistematizare a conținutului lor, constituie rezultate ale creației intelectuale.

(4) Prin dreptul de autor, de asemenea, se protejează ca atare și o parte componentă ori un alt element al operei (inclusiv titlul sau personajele operei) care reprezintă în sine o creație intelectuală.

(5) Operele, precum și părțile componente sau alte elemente ale operelor specificate la alin.(1)–(4) beneficiază de protecție dacă sînt originale în sensul că reprezintă prin sine înseși creații intelectuale de autor. Nu se aplică alte criterii, cum ar fi caracteristicile de ordin cantitativ, calitativ sau estetic, pentru a determina dacă aceste opere sînt pasibile de protecție.

#### **Articolul 8.** Creații și alte obiecte neprotejate prin dreptul de autor

Protecția dreptului de autor, conform prezentei legi, nu se extinde asupra:

a) documentelor oficiale de caracter normativ, administrativ sau politic (legi, hotărîri judecătorești etc.), precum și asupra traducerilor oficiale ale acestora;

b) simbolurilor de stat și a semnelor oficiale ale statului (drapele, steme, decorații, semne bănești etc.);

c) expresiilor folclorice;

d) noutăților zilei și a diverselor fapte ce reprezintă o simplă informație.

#### **Articolul 9.** Subiectul dreptului de autor. Presumția paternității și simbolul protecției dreptului de autor

(1) Se consideră a fi autor, în absența unei probe contrare, persoana fizică sub al cărei nume pentru prima dată este publicată opera.

(2) Cînd opera a fost publicată anonim sau sub un pseudonim care nu permite identificarea autorului, editura, al cărei nume este indicat pe operă, se consideră, în absența unei probe contrare, reprezentant al autorului, avînd în această calitate dreptul să protejeze și să exercite drepturile autorului.

(3) Persoana fizică sau juridică al cărei nume ori denumire apare pe o operă audiovizuală, videogramă sau fonogramă se consideră, pînă la proba contrară, producător al operei audiovizuale, videogramei sau al fonogramei respective.

(4) Pentru a informa publicul despre drepturile sale, titularul dreptului de autor va folosi simbolul protecției dreptului de autor, care se va aplica pe fiecare exemplar al operei și constă din trei elemente:

a) litera latină „C” inclusă în cerc;

b) numele sau denumirea titularului dreptului exclusiv de autor;

c) anul primei publicări a operei.

(5) Folosirea simbolului protecției dreptului de autor nu constituie o condiție pentru a acorda operei protecția prevăzută de prezenta lege.



(6) Titularul dreptului exclusiv de autor asupra unei opere publicate sau nepublicate poate să o înregistreze în registrele oficiale de stat în decursul termenului de protecție a dreptului de autor.

(7) Persoanei a cărei operă a fost înregistrată i se eliberează un certificat de modelul stabilit. În conformitate cu art.5 alin.(2) și cu alin.(1) al prezentului articol, acest certificat nu poate servi drept prezumție a paternității. În caz de litigiu, instanța de judecată poate recunoaște înregistrarea drept prezumție a paternității dacă nu se va dovedi contrariul.

(8) Înregistrarea de stat a operelor protejate de dreptul de autor și de drepturile conexe se efectuează de AGEPI în conformitate cu regulamentul aprobat de către Guvern.

#### **Articolul 10. Drepturile morale ale autorului**

(1) Autorul unei opere beneficiază de următoarele drepturi morale:

a) dreptul la paternitate – dreptul de a fi recunoscut în calitate de autor al operei sale și dreptul de a pretinde o atare recunoaștere, inclusiv prin indicarea numelui său pe toate exemplarele operei publicate sau prin referirea la numele său, după cum se obișnuiește, în cazul oricărei valorificări a operei, cu excepția cazurilor când acest lucru este imposibil și când lipsa obligației de a indica numele autorului decurge din alte prevederi ale prezentei legi;

b) dreptul la nume – dreptul autorului de a decide cum va figura numele său la valorificarea operei (numele adevărat, pseudonimul sau anonim);

c) dreptul la respectarea integrității operei – dreptul la protecția operei sale contra oricărei denaturări, schimonosiri sau a oricărei alte atingeri aduse operei, care prejudiciază onoarea sau reputația autorului;

d) dreptul la divulgarea operei – dreptul de a decide dacă opera va fi adusă la cunoștința publică, în ce mod și când;

e) dreptul la retractarea operei – dreptul autorului de a retracta opera sa din circuitul comercial, despăgubind pe titularul dreptului de valorificare, dacă acesta este prejudiciat prin exercitarea retractării.

(2) Drepturile morale nu pot face obiectul vreunei renunțări sau cesiuni și sînt imprescriptibile, chiar și în cazul în care autorul cedează drepturile sale patrimoniale.

#### **Articolul 11. Drepturile patrimoniale exclusive**

(1) Autorul sau alt titular al dreptului de autor are dreptul exclusiv să efectueze, să permită sau să interzică valorificarea operei, inclusiv prin:

a) reproducerea operei;

b) distribuirea originalului sau a exemplarelor operei;

c) închirierea exemplarelor operei, cu excepția operelor de arhitectură și a operelor de artă aplicată;

d) importul exemplarelor operei în vederea distribuirii, inclusiv al exemplarelor confecționate cu consimțământul autorului sau al altui titular al dreptului de autor;

e) demonstrarea publică a operei;

f) interpretarea publică a operei;

g) comunicarea publică a operei prin eter, inclusiv prin satelit (tele- radiodifuziune), sau prin cablu;

h) retransmiterea simultană și fără modificări, prin eter sau prin cablu, a operei transmise prin eter sau prin cablu;

i) punerea la dispoziție în regim interactiv a operei;

j) traducerea operei;

k) transformarea, adaptarea, aranjamentul sau alte modificări ale operei,

cu excepția cazurilor când efectuarea unor acțiuni din cele enumerate la lit.a)–k) nu se încadrează în forma de exprimare a operei și pentru care nu pot fi stabilite sancțiuni.

(2) Autorul sau alt titular al drepturilor patrimoniale exclusive de autor are dreptul la o remunerație echitabilă. Cuantumul și modul de achitare a remunerației de autor pentru fiecare

caz și mod de valorificare a operei se stabilesc în contractul de autor sau în contractele pe care organizațiile de gestiune colectivă a drepturilor patrimoniale le-au încheiat cu utilizatorii.

(3) Dreptul de distribuire menționat la alin.(1) lit.b) se epuizează odată cu prima vânzare sau cu altă primă transmitere a dreptului de proprietate asupra originalului ori exemplarelor operei pe teritoriul Republicii Moldova.

(4) În cazul în care un autor a transmis sau a cesionat unui producător de fonograme sau de opere audiovizuale dreptul său de închiriere a fonogramei sau a operei audiovizuale menționat la alin.(1) lit.c) din prezentul articol, autorul își păstrează dreptul la o remunerație echitabilă pentru fiecare închiriere. Acest drept este inalienabil și se exercită numai prin intermediul organizațiilor de gestiune colectivă a drepturilor patrimoniale.

(5) Dreptul de retransmisie prin cablu prevăzut la alin.(1) lit.h) se exercită exclusiv prin intermediul unei organizații de gestiune colectivă a drepturilor patrimoniale. Suma remunerației de autor pentru dreptul de retransmisie prin cablu se stabilește luând ca bază orice tip de plăți pe care operatorii rețelei prin cablu le încasează de la membrii publicului pentru serviciile corespunzătoare, inclusiv pentru accesul tehnic, precum și pentru menținerea și deservirea tehnică a echipamentului utilizat pentru realizarea retransmisiei. Suma se stabilește pentru achitarea atât a remunerației cuvenite autorilor sau altor titulari ai dreptului de autor pentru drepturile lor exclusive prevăzute la alin.(1) lit.h) din prezentul articol, cât și a remunerației echitabile cuvenite interpreților și producătorilor de fonograme, prevăzută la art.37 alin.(1) lit.c).

(6) Pentru determinarea cuantumului remunerației, plata căreia este prevăzută la alin.(5) din prezentul articol, și pentru stabilirea altor clauze, precum și pentru soluționarea unor eventuale litigii între părți, se vor aplica prevederile art.50, cu respectarea următoarelor condiții:

a) părțile care determină cuantumului remunerației sînt organizația de gestiune colectivă a drepturilor patrimoniale, menționată la alin.(7) lit.a) din prezentul articol, pe de o parte, și operatorii rețelei prin cablu, pe de altă parte;

b) indiferent de modul de determinare a cuantumului remunerației, acesta nu poate fi mai mic decît tarifele minime aprobate de Guvern.

(7) În cazul în care acordul dintre reprezentanții titularilor de drepturi nu conține alte prevederi, toate sumele remunerației, menționate la alin.(5):

a) se acumulează de organizația de gestiune colectivă a drepturilor patrimoniale care îi reprezintă pe autori și pe alți titulari ai dreptului de autor;

b) după deducerea cheltuielilor efective aferente gestionării drepturilor, se repartizează în modul următor:

- în cazul emisiunilor de televiziune retransmise prin cablu: producătorilor de opere audiovizuale sau de videograme – 15%, autorilor de opere audiovizuale, alții decît compozitorii și autorii de text pentru operele muzicale – 25%, compozitorilor și autorilor de text pentru operele muzicale – 20%, autorilor de opere literare – 2,5%, autorilor de opere de artă și fotografice – 2,5%, interpreților a căror interpretare este fixată pe fonogramă – 15%, interpreților de opere audiovizuale – 10%, producătorilor de fonograme – 10%;

- în cazul emisiunilor de radio retransmise prin cablu: compozitorilor și autorilor de text pentru operele muzicale – 40%, autorilor de opere literare – 10%, interpreților – 25%, producătorilor de fonograme – 25%.

(8) Organizația de gestiune colectivă a drepturilor patrimoniale, menționată la alin.(7) lit.a), va transfera cotele remunerațiilor prevăzute la alin.(7) lit.b), datorate categoriilor de titulari de drepturi pe care nu îi reprezintă, organizațiilor de gestiune colectivă a drepturilor patrimoniale sau altor organizații care îi reprezintă pe respectivii titulari și care sînt responsabile de acumularea și repartizarea între aceștia a sumelor corespunzătoare.

## **Articolul 12. Dreptul la remunerație pentru împrumut**

(1) În cazul în care proprietarul dă cu împrumut originalul sau exemplarele unei opere, cu excepția operelor de arhitectură și a operelor de artă aplicată, nu este necesar consimțământul

autorului sau al altui titular al dreptului de autor, însă autorul sau alt titular al dreptului de autor are dreptul la o remunerație echitabilă.

(2) Bibliotecile și alte instituții similare ce nu urmăresc obținerea unui avantaj economic sau comercial, direct ori indirect, sînt scutite de obligația de a plăti remunerația prevăzută la alin.(1).

(3) Dreptul de împrumut, prevăzut la alin.(1), se exercită numai prin intermediul unei organizații de gestiune colectivă a drepturilor patrimoniale împuternicite de către autor sau de către alt titular de drepturi.

(4) Pentru determinarea cuantumului remunerației și stabilirea altor clauze, precum și pentru soluționarea unor eventuale litigii între părți, se va aplica art.50, cu respectarea următoarelor condiții:

a) părțile care determină cuantumul remunerației sînt organizația de gestiune colectivă a drepturilor patrimoniale sau titularii de drepturi, pe de o parte, și reprezentanții bibliotecilor sau ai altor instituții similare interesate, pe de altă parte;

b) cuantumul remunerației convenite nu poate fi mai mic decît tarifele minime aprobate de Guvern.

(5) Guvernul va stabili cota-parte din remunerația pentru împrumut, care poate fi repartizată autorilor individuali și altor titulari ai dreptului de autor, precum și cota-parte care va fi folosită în scopuri colective, cum ar fi promovarea creativității și aprecierea realizărilor creative remarcabile.

### **Articolul 13. Copaternitatea**

(1) Dreptul de autor asupra unei opere create prin efortul comun a două sau a mai multor persoane aparține coautorilor în comun, indiferent de faptul dacă această operă constituie un tot indivizibil sau este formată din părți.

(2) Fiecare dintre coautori își menține dreptul de autor asupra părții create de el și are dreptul să dispună de aceasta cum crede de cuviință, cu condiția că această parte are caracter de sine stătător. Se consideră că o parte componentă a operei este de sine stătătoare în cazul în care ea poate fi valorificată independent de alte părți ale acestei opere.

(3) Relațiile dintre coautori se stabilesc, de regulă, în baza unui contract. În lipsa unui asemenea contract, dreptul de autor asupra operei este exercitat în comun de toți autorii, iar remunerația se împarte între ei proporțional contribuției fiecăruia, dacă aceasta poate fi determinată. În cazul în care contribuția fiecăruia dintre coautori nu poate fi determinată, remunerația se împarte în cote egale.

(4) În cazul în care opera nu poate fi divizată în părți de sine stătătoare, coautorii pot exercita dreptul de autor numai de comun acord.

### **Articolul 14. Dreptul de autor asupra operelor de serviciu**

(1) Drepturile morale asupra unei opere create ca urmare a îndeplinirii unei misiuni încredințate de angajator sau ca urmare a îndeplinirii atribuțiilor de serviciu (operă de serviciu) aparțin autorului acestei opere.

(2) Autorul operei menționate la alin.(1) nu are dreptul să interzică angajatorului său să o publice sau să o facă în alt mod accesibilă pentru public.

(3) În lipsa unor prevederi legale sau a unor clauze contractuale contrare, în măsura în care valorificarea operei este condiționată de misiunea încredințată autorului de a crea această operă, dreptul patrimonial asupra operei de serviciu aparține angajatorului.

(4) Cuantumul remunerației de autor pentru fiecare mod de valorificare a operei de serviciu se stabilește în contractul încheiat între autor și angajator.

(5) La valorificarea operei de serviciu, numele autorului se indică în cazul cînd realmente acest lucru este posibil. Angajatorul, de asemenea, are dreptul să ceară indicarea numelui său la orice valorificare a operei de serviciu.

### **Articolul 15.** Dreptul de autor asupra operelor colective

(1) Persoana fizică sau juridică la inițiativa, din contul și sub conducerea căreia este creată și sub al cărei nume sau denumire este publicată o operă colectivă (cum ar fi enciclopediile, dicționarele și alte culegeri similare, ziarele, revistele și alte publicații periodice) beneficiază de drepturile patrimoniale asupra operei colective respective. Aceste persoane au dreptul să-și indice numele sau denumirea ori să ceară o atare indicare la orice valorificare a operei colective în cauză.

(2) În cazul în care contractul încheiat între autori și persoana fizică sau juridică menționată la alin.(1) nu prevede altfel, autorii operelor incluse într-o operă colectivă își mențin drepturile, stipulate de prezenta lege, asupra operelor proprii și pot dispune de ele independent de opera colectivă în care acestea sînt incluse.

### **Articolul 16.** Dreptul de autor asupra operelor derivate

(1) Traducătorii și alți autori ai operelor derivate beneficiază de dreptul de autor asupra traducerilor, adaptărilor, aranjărilor sau asupra altor transformări ale operei realizate de ei.

(2) Traducerea sau altă operă derivată poate fi realizată doar cu consimțămîntul autorului operei originale. Dreptul de autor al traducătorului sau al altui autor al unei opere derivate nu va prejudicia drepturile autorului a căruia operă originală a fost tradusă, adaptată, aranjată sau transformată în alt mod.

(3) Dreptul de autor al traducătorului sau al altui autor al unei opere derivate nu constituie un impediment pentru alte persoane de a efectua, cu consimțămîntul autorului operei originale, traducerea sau transformarea aceleiași opere.

### **Articolul 17.** Dreptul de autor asupra operelor integrante

(1) Alcătuitorul unei culegeri sau al altei opere integrante beneficiază de dreptul de autor asupra compilației și aranjării materialelor dacă această compilație și aranjare constituie rezultatul creației sale intelectuale.

(2) O operă protejată de dreptul de autor poate fi inclusă într-o operă integrantă doar cu consimțămîntul autorului sau al altui titular al dreptului de autor asupra operei protejate. Dreptul de autor al alcătuitorului nu va prejudicia drepturile autorilor niciuneia din operele incluse în opera integrantă.

(3) Autorii operelor incluse în opera integrantă au dreptul să își valorifice operele lor independent de opera integrantă, în cazul în care contractul de autor nu prevede altfel.

(4) Dreptul de autor al alcătuitorului nu constituie un impediment pentru alte persoane de a compila și aranja aceleași materiale pentru a realiza noi opere integrante, cu condiția că au obținut consimțămîntul autorilor sau al altor titulari de drepturi asupra operelor protejate pe care urmează să le includă în opera integrantă.

(5) Culegerile ce includ diverse materiale informative (articole și informații, comunicate și eseuri, diagrame, tabele etc.) sînt pasibile de protecție ca atare în cazul în care selectarea și aranjarea materialelor constituie rezultatul unei activități intelectuale. Protecția nu se extinde asupra datelor numerice și nici asupra conținutului materialelor informative incluse în culegere.

### **Articolul 18.** Dreptul de autor asupra operelor audiovizuale

(1) Autori (coautori) ai operei audiovizuale sînt:

- a) realizatorul principal (regizorul-scenograf);
- b) autorul scenariului (scenaristul);
- c) autorul dialogului;
- d) compozitorul – autorul oricărei opere muzicale (cu sau fără text) special creată pentru opera audiovizuală;
- e) operatorul;
- f) pictorul-scenograf;
- g) alți posibili autori care au contribuit în mod creativ la realizarea operei audiovizuale.

(2) Autorul unei opere create anterior care a fost inclusă, după transformare sau nemodificată, într-o operă audiovizuală, de asemenea, este considerat coautor al acestei opere audiovizuale.

(3) În cazul în care contractul nu prevede altfel, încheierea contractului de autor pentru crearea opere audiovizuale atrage transmiterea, în schimbul unei remunerații echitabile, de către autorii opereii către producătorul acesteia a următoarelor drepturi exclusive de valorificare a opereii audiovizuale: de reproducere, distribuire, închiriere, demonstrare publică, interpretare publică, comunicare publică, retransmitere prin eter, de punere la dispoziție în regim interactiv a opereii, precum și de subtitrare și dublare a textului.

(4) Producătorul opereii audiovizuale are dreptul să-și indice numele sau denumirea ori să ceară o atare indicare la orice valorificare a opereii. Autorii opereii audiovizuale nu se pot opune publicării opereii audiovizuale, precum și utilizării versiunii definitive a opereii audiovizuale în întregime sau a unei părți a ei.

(5) Ca excepție de la prevederile alin.(3) din prezentul articol, în cazul în care autorii transmit dreptul lor de închiriere către producătorii de opere audiovizuale, ei își mențin, conform art.11 alin.(4), dreptul la o remunerație echitabilă, asupra căreia părțile vor conveni de comun acord, pentru fiecare închiriere. Autorii unor opere muzicale, cu sau fără text, care transmit dreptul lor de interpretare publică și de comunicare publică către producătorii de opere audiovizuale, de asemenea, își mențin dreptul la o remunerație echitabilă pentru fiecare caz de interpretare publică, comunicare publică sau de retransmisie prin eter a opereii în cauză.

(6) Fără permisiunea autorilor sau a altor titulari ai drepturilor patrimoniale de autor și ai drepturilor conexe asupra opereii audiovizuale este interzisă distrugerea variantei definitive a opereii audiovizuale (a clișeeleor, fixărilor originale).

#### **Articolul 19.** Dreptul de autor asupra operelor de artă plastică. Dreptul de acces

(1) Autorul unei opere de artă plastică are dreptul să ceară proprietarului opereii să-i permită să reproducă opera (dreptul de acces). Concomitent, proprietarului nu i se poate cere expedierea opereii autorului acesteia.

(2) Crearea și difuzarea unei opere de artă plastică ce conține un portret se permit numai cu consimțământul persoanei reprezentate sau al succesorilor acesteia.

#### **Articolul 20.** Dreptul de autor asupra operelor de artă. Dreptul de suită

(1) În cazul fiecărei revînzări a opereii originale de artă, ulterioară primei cesionări de către autor a dreptului de proprietate, vînzătorul este obligat să achite autorului sau succesorilor săi o remunerație în cuantum de 5% din prețul de revînzare dacă acest preț constituie cel puțin 20 de salarii minime (dreptul de suită). Dreptul de suită este inalienabil toată viața autorului și trece exclusiv la succesorii legali sau testamentari ai autorului pentru durata de protecție a dreptului de autor.

(2) Dreptul de suită prevăzut la alin.(1) se aplică în toate cazurile de revînzare a unei opere originale de artă, care îi implică, în calitate de vînzători, cumpărători sau intermediari, pe comercianții de opere de artă, cum sînt organizatorii de licitații, saloane, galerii de artă, magazine etc.

(3) În sensul prezentului articol, prin opere originale de artă se înțeleg operele de artă plastică sau grafică (imaginile, colajele, picturile, desenele, gravurile, tipăriturile, litografiile, sculpturile, tapiseriile, articolele din ceramică, din sticlă și fotografiile) dacă acestea sînt create personal de artist sau reprezintă exemplare considerate opere originale de artă. Exemplarele operelor originale de artă care au fost executate într-un număr limitat personal de către autorul lor sau cu consimțământul acestuia (de regulă, numerotate, semnate sau în alt mod autentificate de către acesta) sînt considerate opere originale de artă.

(4) Dreptul de suită, prevăzut la alin.(1), poate fi exercitat numai prin intermediul unei organizații de gestiune colectivă a drepturilor patrimoniale.

(5) În decurs de 3 ani de la data revînzării, titularul dreptului de suită sau organizația de gestiune colectivă a drepturilor patrimoniale, care reprezintă interesele acestuia, are dreptul să ceară oricărui comerciant de opere de artă, menționat la alin.(2), să prezinte informația necesară pentru a asigura plata sumelor datorate pentru revînzare.

(6) Titularul dreptului de suită, prevăzut la alin.(1), care nu este cetățean al Republicii Moldova și nu are domiciliu permanent pe teritoriul Republicii Moldova poate beneficia de respectivul drept numai dacă legislația țării al cărei cetățean este acordă dreptul de suită titularilor de drepturi care sînt cetățeni ai Republicii Moldova.

#### **Articolul 21. Dreptul de autor asupra operelor fotografice**

(1) Transmiterea dreptului de proprietate asupra negativului sau asupra altei fixări similare a operei fotografice, în baza căreia pot fi confecționate exemplare ale operei, are ca efect, dacă în contract nu este prevăzut altfel, transmiterea drepturilor patrimoniale asupra operei, cu excepția dreptului de suită.

(2) În lipsa unor prevederi contractuale contrare, opera fotografică ce conține imaginea persoanei la comanda căreia a fost executată fotografia poate fi publicată, reprodușă și pusă la dispoziția publicului în regim interactiv de către persoana din imagine.

(3) Crearea, reproducerea, modificarea și distribuirea unei opere fotografice ce conține un portret se permit doar cu consimțămîntul persoanei reprezentate sau al succesorilor acesteia.

(4) În lipsa unei clauze contractuale contrare, consimțămîntul persoanei reprezentate în opera fotografică nu este necesar:

a) dacă persoana reprezentată este model de profesie și/sau a primit o remunerație pentru a poza;

b) dacă persoana reprezentată este general cunoscută și opera fotografică a fost executată cu prilejul activităților sale publice;

c) dacă persoana reprezentată constituie numai un detaliu al unei opere fotografice ce prezintă un peisaj, un grup de persoane sau o manifestare publică.

#### **Articolul 22. Dreptul de autor asupra operelor de artă aplicată (design) și a operelor de arhitectură**

(1) Protecția oferită de prezenta lege operelor de artă aplicată (design) se extinde asupra aspectului exterior al obiectelor, stabilit prin astfel de caracteristici cum sînt liniile, contururile, forma, texturile, indiferent de faptul dacă obiectul este bidimensional sau tridimensional.

(2) Protecția oferită de prezenta lege operelor de arhitectură se extinde asupra:

a) obiectelor de arhitectură;

b) proiectelor de arhitectură și a documentației tehnice elaborate în baza lor;

c) proiectelor de complexe arhitecturale.

(3) Dreptul de transformare, adaptare și de alte modificări similare ale operei de artă aplicată sau de arhitectură, prevăzut la art.11 alin.(1) lit.k), nu se extinde asupra modificărilor ce nu produc schimbarea aspectului exterior al operei.

(4) Referitor la operele de artă aplicată și de arhitectură:

a) dreptul la respectarea integrității operei, prevăzut la art.10 alin.(1) lit.c), nu se extinde asupra modificărilor ce nu produc schimbarea aspectului exterior al operei;

b) odată cu transmiterea proiectelor de arhitectură și a proiectelor de complexe arhitecturale, în vederea începerii lucrărilor de construcție, se epuizează dreptul la divulgare prevăzut la art.10 alin.(1) lit.d);

c) dreptul la retractare prevăzut la art.10 alin.(1) lit.e) nu se aplică.

#### **Articolul 23. Termenele de protecție a dreptului de autor**

(1) Drepturile patrimoniale exclusive și dreptul la remunerație, prevăzute de prezenta lege în privința operelor (în continuare în prezentul articol – *drepturi patrimoniale*), cu excepția unor drepturi similare prevăzute în privința operelor de artă aplicată, se protejează pe tot timpul vieții

autorului și timp de 70 de ani după deces, începând cu 1 ianuarie al anului următor celui al decesului autorului, dacă prezentul articol nu prevede altfel.

(2) Drepturile patrimoniale asupra operei audiovizuale se protejează timp de 70 de ani, începând cu 1 ianuarie al anului următor celui al decesului ultimului dintre următorii coautori:

a) realizatorul principal (regizorul-scenograf);

b) autorul scenariului (scenaristul);

c) autorul dialogului;

d) compozitorul – autorul operei muzicale (cu sau fără text) special create pentru această operă audiovizuală.

(3) Drepturile patrimoniale asupra unei opere anonime sau apărute sub pseudonim, cu excepția celei de artă aplicată, se protejează timp de 70 de ani, începând cu 1 ianuarie al anului următor celui al publicării legale a operei. Dacă autorul unei opere anonime sau apărute sub pseudonim își dezvăluie identitatea sau dacă identitatea lui, în decursul acestei perioade, devine cunoscută, se aplică prevederile alin.(1) și (2).

(4) Drepturile patrimoniale asupra operei create în copaternitate, cu excepția operei de artă aplicată, se protejează pe parcursul întregii vieți a fiecăruia dintre coautori și timp de 70 de ani, începând cu 1 ianuarie al anului următor celui al decesului ultimului coautor supraviețuitor.

(5) Termenele de protecție a drepturilor patrimoniale asupra operelor colective se stabilesc în conformitate cu prevederile alin.(4). Totuși, în cazul în care contribuțiile coautorilor la opera colectivă sînt determinate, durata protecției drepturilor patrimoniale ale fiecăruia dintre aceștia se stabilește în conformitate cu prevederile alin.(1) și (3).

(6) Dacă opera a fost publicată în volume, serii, ediții sau episoade și termenul de protecție a dreptului de autor începe din momentul cînd opera a fost adusă legal la cunoștința publicului, termenul de protecție va fi calculat pentru fiecare dintre aceste componente.

(7) Drepturile patrimoniale asupra operei de artă aplicată se protejează timp de 25 de ani de la data creării ei, cu excepția desenelor și modelelor industriale neînregistrate conform Legii privind protecția desenelor și modelelor industriale, create în scop industrial de reproducere, care se protejează timp de 3 ani de la data creării lor.

(8) Dacă termenul de protecție a drepturilor patrimoniale asupra operei în țara de origine este mai mare decît termenele de protecție prevăzute de prezenta lege, se aplică normele prezentei legi, iar dacă acest termen este mai mic, se aplică normele legislației țării de origine.

(9) La expirarea termenului de protecție a drepturilor patrimoniale, opera intră în domeniul public. Operele intrate în domeniul public pot fi valorificate liber, cu condiția de respectare a drepturilor morale ale autorilor și ale altor titulari de drepturi, precum și de achitare a remunerației în conformitate cu art.47.

(10) Drepturile morale ale autorului sînt protejate pe un termen nelimitat. După decesul autorului, protecția drepturilor sale morale este exercitată de către moștenitori și de organizațiile abilitate în modul corespunzător să asigure protecția drepturilor autorilor. Astfel de organizații asigură protecția drepturilor morale ale autorilor și în cazul cînd aceștia nu au moștenitori sau în cazul de stingere a dreptului lor de autor.

### **Capitolul III**

#### **EXCEPȚII ȘI LIMITĂRI ALE DREPTURILOR PATRIMONIALE**

**Articolul 24.** Criterii generale de aplicare a excepțiilor și limitărilor

Excepțiile și limitările prevăzute de prezentul capitol se aplică numai în cazurile în care nu contravin valorificării normale a operelor și dacă nu prejudiciază interesele legitime ale autorilor sau ale altor titulari ai dreptului de autor.

**Articolul 25.** Reproducerea temporară a operelor

Fără consimțămîntul autorului sau al altui titular al dreptului de autor și fără plata remunerației de autor, se permite reproducerea temporară a operelor dacă actele de reproducere:

a) sînt tranzitorii sau ocazionale;

- b) constituie o parte integrantă și esențială a unui proces tehnologic;
- c) urmăresc unicul scop de a facilita:
  - transmiterea de către un intermediar în cadrul unei rețele din terțe persoane;
  - utilizarea licită a unei opere;
- d) nu au o semnificație economică de sine stătătoare.

**Articolul 26.** Reproducerea operelor în scopuri personale. Copia privată

(1) Reproducerea unei opere publicate legal se permite fără consimțământul autorului sau al altui titular al dreptului de autor, dar cu plata unei remunerații compensatorii în condițiile alin.(3)–(11), atunci când reproducerea este făcută de o persoană fizică exclusiv pentru uz personal și dacă nu urmărește obținerea vreunui avantaj comercial direct sau indirect. Dreptul la remunerație compensatorie poate fi exercitat exclusiv prin intermediul unei organizații de gestiune colectivă a drepturilor patrimoniale.

(2) Prevederile alin.(1) din prezentul articol nu se aplică în caz de:

- a) reproducere a unei opere de arhitectură în formă de clădire sau de construcție similară;
- b) reproducere a unei baze de date electronice;
- c) reproducere a unui program pentru calculator, cu excepția cazurilor prevăzute la art.29;
- d) reproducere integrală a unei cărți, partituri sau a originalului unei opere de artă plastică;
- e) reproducere a unei opere audiovizuale în timpul interpretării ei publice;
- f) reproducere a oricărei opere în baza unui exemplar sau dintr-o sursă despre care persoana care reproduce opera cunoaște sau, în virtutea unor circumstanțe concrete, are motive rezonabile să cunoască că sînt ilicite.

(3) Remunerația compensatorie menționată la alin.(1) se achită de către persoanele fizice și juridice care produc sau importă orice echipament (audio, videomagnetofone, drivere pentru discuri etc.) și suporturi materiale (suporturi pentru imprimarea sonoră și/sau video, casete, discuri laser, compact-discuri etc.) care pot fi utilizate pentru efectuarea unor atare reproduceri.

(4) Nu se achită remunerație compensatorie în privința echipamentului și a suporturilor materiale destinate imprimărilor specificate la alin.(3) dacă acestea:

- a) sînt obiecte de export;
- b) au menire profesională și nu pot fi folosite în condiții casnice;
- c) sînt importate de o persoană fizică exclusiv pentru uz personal.

(5) Remunerația compensatorie specificată la alin.(1):

a) se achită de către producătorii și importatorii echipamentului și suporturilor materiale destinate imprimărilor, specificate la alin.(3), organizației de gestiune colectivă a drepturilor patrimoniale, menționată la alin.(10) lit.a), pînă la punerea echipamentului sau suporturilor în circulație (adică, pînă a le include în rețeaua de distribuire, imediat după producerea sau importul acestora);

b) se stabilește atît pentru compensarea autorilor și a altor titulari ai dreptului de autor ale căror opere pot fi reproduse în modul menționat la alin.(1), cît și pentru compensarea interpreților și producătorilor de opere audiovizuale, videograme și fonograme, ale căror interpretări, opere audiovizuale, videograme și fonograme, la rîndul lor, pot fi reproduse în mod similar;

c) se determină ținîndu-se cont de faptul dacă titularii de drepturi asupra operelor audiovizuale, videogramelor sau fonogramelor au aplicat sau nu mijloace tehnologice.

(6) Pentru determinarea cuantumului remunerației și stabilirea altor clauze, precum și pentru soluționarea unor eventuale litigii între părți, se va aplica art.50, cu respectarea următoarelor condiții:

a) părțile care determină cuantumul remunerației sînt organizația de gestiune colectivă a drepturilor patrimoniale, menționată la alin.(10) lit.a) din prezentul articol, pe de o parte, și persoanele fizice și juridice care sînt obligate să plătească remunerația compensatorie, pe de altă parte;



b) cuantumul remunerației convenite va constitui cel puțin 3% din suma încasată din vânzarea (revânzarea) echipamentului și a suporturilor specificate la alin.(3) din prezentul articol.

(7) Producătorii și importatorii, la punerea în circulație a echipamentului și a suporturilor specificate la alin.(3):

a) vor informa organizația de gestiune colectivă a drepturilor patrimoniale, menționată la alin.(10) lit.a), despre plata remunerației compensatorii și vor pune la dispoziția acesteia documentele necesare care indică numărul de unități de echipamente și/sau de suporturi produse ori importate, precum și datele privind identitatea distribuitorilor care au pus sau prin intermediul cărora au fost puse în circulație echipamentul ori suporturile;

b) vor transmite distribuitorilor care pun sau prin intermediul cărora este pus în circulație echipamentul și suporturile documentele ce confirmă achitarea remunerației compensatorii către organizația de gestiune colectivă a drepturilor patrimoniale.

(8) Distribuitorii oricărei părți componente a rețelei de distribuție, inclusiv unitățile comerciale (magazine, centre comerciale etc.), care dețin în scopuri comerciale echipament și suporturi specificate la alin.(3) trebuie să facă dovada, în temeiul documentelor confirmatoare cu semnificație juridică, că remunerația compensatorie prevăzută la alin.(1) a fost achitată pentru aceste echipamente și suporturi. Distribuitorii, la solicitarea organizației de gestiune colectivă a drepturilor patrimoniale, sînt obligați să prezinte orice documente relevante și să dezvăluie identitatea și datele de contact ale producătorului, importatorului sau ale altei persoane fizice sau juridice din rețeaua de distribuție care le-a furnizat echipamentele și suporturile.

(9) Distribuitorii care nu pot prezenta organizației de gestiune colectivă a drepturilor patrimoniale, menționată la alin.(10) lit.a), documentele și/sau datele de contact prevăzute la alin.(8), necesare pentru a verifica dacă remunerația compensatorie a fost achitată în modul corespunzător, sînt ei înșiși obligați la plata acesteia.

(10) În cazul în care acordul dintre reprezentanții diferitelor categorii de titulari de drepturi menționați la alin.(5) lit.b) nu prevede altfel, remunerația compensatorie:

a) se acumulează, pentru toate categoriile de titulari de drepturi de autor și de drepturi conexe, de către organizația de gestiune colectivă a drepturilor patrimoniale care este investită de către AGEPI cu aceste împuterniciri;

b) se repartizează, după deducerea cheltuielilor efective aferente gestionării drepturilor, în modul următor:

- referitor la reproducerea operelor audiovizuale sau a videogramelor: autorilor – 40%, interpreților – 30%, producătorilor acestora – 30%;

- referitor la reproducerea fonogramelor: autorilor – 50%, interpreților – 25%, producătorilor de fonograme – 25%.

(11) Organizația de gestiune colectivă a drepturilor patrimoniale, după deducerea cheltuielilor efective aferente gestionării drepturilor, va transmite cotele corespunzătoare de remunerație, prevăzute la alin.(10) lit.b), datorate titularilor categoriilor de drepturi pe care nu îi reprezintă, către organizațiile de gestiune colectivă a drepturilor patrimoniale sau către alte organizații care îi reprezintă pe titularii de drepturi în cauză.

(12) Remunerația compensatorie se repartizează între autori și alți titulari ai dreptului de autor, interpreți, producători ai operelor audiovizuale, videogramelor și ai fonogramelor, despre ale căror opere, interpretări, videograme și fonograme se poate presupune că au fost reproduse în modul prevăzut la alin.(1).

### **Articolul 27. Reproducerea reprografică de către biblioteci, arhive și de alte instituții**

(1) Se permite fără consimțămîntul autorului sau al altui titular al dreptului de autor și fără plata remunerației de autor, însă cu indicarea obligatorie a numelui autorului a cărui operă este valorificată și a sursei de împrumut, reproducerea, în măsură justificată de scopul urmărit:

a) a unei opere publicate legal atunci cînd reproducerea se face de către biblioteci și arhive și nu urmărește obținerea unui avantaj economic sau comercial, direct sau indirect, ci pentru a înlocui exemplarele pierdute, distruse sau devenite inutilizabile ori pentru a pune exemplare la

dispoziția altor biblioteci sau arhive similare în vederea înlocuirii, în colecțiile lor proprii, a operelor pierdute, distruse sau devenite inutilizabile, dacă obținerea pe cale obișnuită a unor asemenea exemplare ale operei nu este posibilă;

b) a unor articole aparte și a altor opere cu volum mic sau a unor extrase de proporții reduse din opere literare publicate legal (cu excepția programelor de calculator) atunci când reproducerea se face de către biblioteci sau arhive pentru necesitățile persoanelor fizice, care utilizează exemplarele astfel reproduse în scopuri private de studiu sau cercetare, și nu urmărește obținerea unui avantaj economic sau comercial, direct sau indirect;

c) a unor articole aparte și a altor opere cu volum mic sau a unor extrase de proporții reduse din opere literare publicate legal (cu excepția programelor de calculator) atunci când reproducerea se face de către instituțiile de învățământ în scopuri de studiu sau de cercetare și nu urmărește obținerea unui avantaj economic sau comercial, direct sau indirect.

(2) În alte cazuri decât cele menționate la alin.(1) se permite, fără consimțământul autorului sau al altui titular al dreptului de autor, dar cu plata unei remunerații compensatorii, reproducerea reprografică a unei opere, exceptând cărțile în întregime și partiturile. Dreptul la remunerație compensatorie poate fi exercitat doar prin intermediul unei organizații de gestiune colectivă a drepturilor patrimoniale.

(3) Remunerația compensatorie menționată la alin.(2) se achită de către:

a) persoanele fizice sau juridice care produc sau importă echipamentul (copiatoare, scannere etc.) utilizat pentru reproducerea reprografică (redevențe aferente producerii/importului de echipament);

b) persoanele fizice sau juridice care utilizează echipamentul de reproducere reprografică în locuri publice (redevențele aferente utilizării echipamentului).

(4) Remunerația compensatorie menționată la alin.(2):

a) se achită de către producătorii și importatorii de echipament specificat la alin.(3) lit.a) organizației de gestiune colectivă a drepturilor patrimoniale, menționată la alin.(2), până la punerea acestui echipament în circulație (adică până a fi inclus în rețeaua de distribuție, imediat după producerea sau importul acestuia);

b) se stabilește atât pentru remunerația compensatorie a autorilor, cât și a editurilor, despre ale căror opere și, respectiv, publicații se poate presupune că au fost reproduse în modul prevăzut la alin.(2).

(5) Pentru determinarea cuantumului remunerației și stabilirea altor clauze, precum și pentru soluționarea unor eventuale litigii între părți, se vor aplica prevederile art.50, cu respectarea următoarelor condiții:

a) părțile care determină cuantumul remunerației sînt organizația de gestiune colectivă a drepturilor patrimoniale menționată la alin.(2) din prezentul articol, pe de o parte, și persoanele fizice și juridice obligate să achite remunerația compensatorie, pe de altă parte;

b) cuantumul convenit al remunerației menționate la alin.(3) lit.a) din prezentul articol va constitui cel puțin 3% din suma încasată din vânzarea (revînzarea) echipamentului, iar în cazul remunerației menționate la alin.(3) lit.b) din prezentul articol – nu va fi mai mic decât tarifele minime aprobate de Guvern.

(6) Producătorii și importatorii, la punerea în circulație a echipamentului menționat la alin.(3) lit.a):

a) vor informa organizația de gestiune colectivă a drepturilor patrimoniale menționată la alin.(2) despre plata remunerației compensatorii și vor pune la dispoziția acesteia documentele necesare ce indică numărul de unități de echipamente produse sau importate, precum și datele privind identitatea distribuitorilor care au pus sau prin intermediul cărora a fost pus în circulație echipamentul;

b) vor transmite distribuitorilor care pun sau prin intermediul cărora este pus în circulație echipamentul documentele ce confirmă achitarea remunerației compensatorii către organizația de gestiune colectivă a drepturilor patrimoniale.

(7) În cazul în care producătorii, importatorii sau distribuitorii închiriază sau transferă în alt mod dreptul lor de proprietate sau de posesie asupra unui echipament specificat la alin.(3) lit.a) oricărui utilizator al unui asemenea echipament, vor transmite acestuia și documentele menționate la alin.(6) lit.b).

(8) Distribuitorii oricărei părți componente a rețelei de distribuție, inclusiv unitățile comerciale (magazine, centre comerciale etc.) care dețin în scopuri comerciale echipamentul specificat la alin.(3) lit.a), trebuie să facă dovada, în temeiul unor documente confirmatoare cu semnificație juridică, că remunerația compensatorie menționată la alin.(2) a fost achitată pentru acest echipament. Distribuitorii, la solicitarea organizației de gestiune colectivă a drepturilor patrimoniale, sînt obligați să prezinte orice documente relevante și să dezvăluie identitatea și datele de contact ale producătorului, importatorului ori ale altei persoane fizice sau juridice din rețeaua de distribuție care le-a furnizat echipamentele.

(9) Distribuitorii care nu pot prezenta organizației de gestiune colectivă a drepturilor patrimoniale, menționată la alin.(2), documentele și/sau datele de contact, prevăzute la alin.(8), necesare pentru a verifica dacă remunerația compensatorie a fost achitată în modul corespunzător, sînt ei înșiși obligați la plata acesteia.

(10) Prevederile alin.(8) și (9) se vor aplica *mutatis mutandis*, de asemenea, obligațiilor și răspunderii utilizatorilor de echipament menționați la alin.(3) lit.b).

(11) În cazul în care acordul dintre reprezentanții autorilor și editurilor nu prevede altfel, remunerația compensatorie acumulată de organizația de gestiune colectivă, după deducerea cheltuielilor efective aferente gestionării drepturilor, se repartizează în cote egale autorilor despre ale căror opere și editurilor despre ale căror publicații se poate presupune că au fost reproduse în modul prevăzut la alin.(2).

#### **Articolul 28. Alte excepții și limitări**

Sînt permise fără consimțămîntul autorului sau al altui titular al dreptului de autor și fără plata vreunei remunerații următoarele acțiuni:

a) utilizarea unor citate de proporții reduse în cadrul unei alte opere, în scop de cercetare sau de critică, cu condiția ca acestea să se refere la o operă sau la un alt obiect protejat care a fost deja pus, în mod legal, la dispoziția publicului, indicîndu-se sursa și numele autorului, exceptînd cazurile în care acest lucru este imposibil; folosirea citatelor în conformitate cu practica pertinentă și în măsura impusă de un scop specific;

b) utilizarea operelor ca material ilustrativ în publicații, emisiuni sau în imprimări audio sau video de caracter didactic, cu condiția să se indice sursa și numele autorului, exceptînd cazurile în care acest lucru este imposibil, și în măsura justificată de atingerea unui scop necomercial;

c) reproducerea și distribuirea în presă, comunicarea publică sau punerea la dispoziția publicului în regim interactiv a articolelor publicate legal cu privire la subiectele de actualitate economică, politică ori religioasă sau a unor opere radiodifuzate ori televizate, sau a altor obiecte protejate de același caracter ori aduse la cunoștința publică în regim interactiv în cazurile în care astfel de utilizări nu sînt interzise în mod expres și dacă se indică sursa și numele autorului;

d) utilizarea operelor sau a altor obiecte protejate pentru relatarea evenimentelor curente, în măsura justificată de scopul de informare și cu condiția să fie indicată sursa și numele autorului, exceptînd cazurile în care acest lucru este imposibil;

e) utilizarea discursurilor publice și a extraselor din prelegerile publice, opere sau din alte obiecte protejate de caracter similar, în măsura justificată de scopul de informare și cu condiția să fie indicată sursa și numele autorului, exceptînd cazurile în care acest lucru este imposibil;

f) utilizarea în scopul securității publice sau pentru a asigura derularea și reflectarea adecvată a procedurilor parlamentare, administrative sau judiciare;

g) imprimarea operelor pentru utilizare temporară, realizată de organizațiile de difuziune la propriile instalații și pentru propriile emisiuni. Asemenea imprimări vor fi șterse și distruse după

șase luni, în afară de cele care au valoare documentară excepțională, urmînd a fi păstrate în arhiva de stat;

h) utilizarea operelor în folosul persoanelor cu deficiențe vizuale, avînd legătură directă cu deficiența respectivă și fiind de natură necomercială, în măsura justificată de o astfel de utilizare;

i) imprimarea emisiunilor organizațiilor de difuziune de către instituțiile sociale nonprofit, precum sînt spitalele, cu condiția ca titularii de drepturi să primească o remunerație echitabilă;

j) utilizarea operelor în timpul ceremoniilor religioase sau al ceremoniilor oficiale organizate de autorități publice;

k) utilizarea operelor, precum ar fi cele de arhitectură sau sculptură amplasate permanent în locuri publice;

l) utilizarea operelor în scop de reclamă a expozițiilor publice sau a vînzărilor de opere de artă, în măsura necesară pentru promovarea evenimentului, excluzînd orice alte scopuri comerciale;

m) utilizarea operelor cu scopul de a caricaturiza sau a parodia;

n) utilizarea operelor în legătură cu demonstrarea sau reparația unui echipament;

o) utilizarea unei opere artistice sub forma unei machete sau a unui desen ori plan al unui imobil în scop de reconstrucție a imobilului respectiv;

p) utilizarea, prin comunicare sau prin punerea la dispoziția publicului în regim interactiv, în scop privat de studiu sau de cercetare de către persoanele fizice, prin intermediul unor echipamente speciale din localurile instituțiilor menționate la art.27 alin.(1), a operelor și a altor obiecte protejate aflate în colecțiile lor și care nu fac obiectul achiziționării sau al licențierii;

q) fixarea în formă electronică a operelor intrate în domeniul public în scopuri de arhivare de către biblioteci, fără obținerea unui avantaj economic sau comercial, direct ori indirect.

**Articolul 29.** Utilizarea programelor pentru calculator și a bazelor de date. Decompilarea programelor pentru calculator

(1) În absența unor clauze contractuale exprese, achizitorul legal al unui program de calculator sau al unei baze de date nu trebuie să obțină consimțămîntul autorului sau al altui titular al dreptului de autor pentru a le utiliza în conformitate cu destinația acestora, inclusiv pentru a corecta erorile.

(2) Realizarea, în măsura în care aceasta este necesară pentru utilizarea respectivă, a unei copii de rezervă de către o persoană care are dreptul să utilizeze programul de calculator nu poate fi împiedicată prin contract.

(3) Persoana care are dreptul să utilizeze o copie a unui program de calculator poate, fără consimțămîntul autorului sau al altui titular al dreptului de autor, să examineze, să studieze ori să testeze funcționarea programului în vederea identificării ideilor și principiilor care stau la baza oricărui element al programului atunci cînd efectuează oricare dintre actele de încărcare, prezentare, rulare, transmitere sau stocare a programului pentru calculator pe care are dreptul să le execute.

(4) Consimțămîntul autorului sau al altui titular al dreptului de autor nu este necesar atunci cînd reproducerea codului și traducerea formei acestui cod sînt indispensabile pentru obținerea informației necesare pentru asigurarea interoperabilității cu alt program de calculator creat în mod independent de către alți autori, cu respectarea următoarelor condiții:

a) aceste acte sînt efectuate de licențiat ori de o altă persoană care are dreptul să utilizeze o copie a programului sau, în numele acestora, de către o persoană autorizată în acest scop;

b) informația necesară pentru realizarea interoperabilității nu a fost anterior pusă la dispoziția persoanelor specificate la lit.a);

c) aceste acte sînt limitate la părți din programul original care sînt necesare pentru realizarea interoperabilității.

(5) Prevederile alin.(4) nu permit ca informația obținută prin aplicarea programului pentru calculator:

- a) să fie utilizată în alte scopuri decât la realizarea interoperabilității programului pentru calculator creat în mod independent;
  - b) să fie transmisă persoanelor terțe, cu excepția cazurilor când aceasta este necesară pentru interoperabilitatea programului pentru calculator creat în mod independent;
  - c) să fie utilizată pentru dezvoltarea, producerea sau comercializarea unui program de calculator similar în exprimarea sa ori pentru orice alt act care încalcă dreptul de autor.
- (6) Utilizarea programelor pentru calculator de către autoritățile publice va fi efectuată în temeiul licențelor unice negociate de Guvern cu titularii programelor pentru calculator, la un preț rezonabil, fără a prejudicia interesele titularilor de drepturi.

## **Capitolul IV CONTRACTELE DE AUTOR**

### **Articolul 30.** Transmiterea drepturilor patrimoniale prin contracte de autor

- (1) Autorii sau alți titulari ai dreptului de autor pot transmite prin contract de cesiune, dacă prezenta lege nu prevede altfel, drepturile patrimoniale exclusive, precum și dreptul la remunerație de autor. În urma unei asemenea cesiuni, titular de drepturi devine cesionarul.
- (2) În cazul în care prezenta lege nu prevede altfel, drepturile patrimoniale exclusive pot fi transmise, de asemenea, prin acordarea de licențe exclusive sau neexclusive. Dacă în contractul de licență nu se stipulează expres că licența este exclusivă, aceasta se consideră neexclusivă.
- (3) Licența exclusivă prevede transmiterea dreptului de valorificare a operei în limitele stabilite de această licență numai licențiatului. Licențiatul, de asemenea, are dreptul, în limitele stabilite de licență, să permită sau să interzică valorificarea operei de către alte persoane.
- (4) În cazul unei licențe neexclusive, licențiatul poate, în limitele stabilite de această licență, valorifica opera ca și persoanele care au obținut dreptul de valorificare a acesteia. Licențiatul nu are dreptul să permită sau să interzică valorificarea operei de către alte persoane.

### **Articolul 31.** Condițiile și forma contractului de autor

- (1) Contractul de autor trebuie să fie încheiat în formă scrisă și să prevadă modul de valorificare a operei (dreptul concret care se transmite prin acest contract), termenul de valabilitate, teritoriul de acțiune a dreptului, quantumul remunerației sau baza de calcul a acesteia pentru fiecare tip de valorificare a operei, condițiile și termenul de plată ale remunerației, precum și alte clauze pe care părțile le consideră esențiale. Contractul de autor privind valorificarea operelor în ziare și în alte publicații periodice poate fi încheiat și în formă verbală.
- (2) În cazul în care în contractul de autor lipsește clauza privind teritoriul pe care se exercită dreptul, dreptul transmis prin acest contract se exercită numai în limitele teritoriului Republicii Moldova.
- (3) În cazul în care în contractul de autor care prevede acordarea unei licențe nu este indicat termenul său de valabilitate, contractul de autor se consideră încheiat pe un termen de 3 ani de la data încheierii, dacă se referă la valorificarea unei opere fără modificări, și pe un termen de 5 ani, dacă se referă la valorificarea unei opere adaptate sau altfel modificate ori traduse.
- (4) Clauzele contractului de autor care contravin prevederilor prezentei legi se consideră nule și în locul acestora se aplică condițiile prevăzute de prezenta lege.
- (5) Orice clauze ale contractului de autor care îl limitează pe autor de a crea în viitor opere pe o anumită temă sau într-un anumit domeniu se consideră nule.
- (6) În contractul de autor, remunerația de autor se stabilește în cote procentuale din venitul obținut ca urmare a valorificării în modul corespunzător a operei sau sub forma unei taxe forfetare, sau în conformitate cu tarifele remunerației aprobate de organizațiile de gestiune colectivă a drepturilor patrimoniale, sau în oricare alt mod.
- (7) Guvernul aprobă tarifele minime ale remunerației de autor în procente sau sub formă de taxe forfetare.

## **Capitolul V**

## **DREPTURILE CONEXE**

**Articolul 32.** Subiecții drepturilor conexe. Domeniul de acțiune a drepturilor conexe

(1) Subiecți ai drepturilor conexe sînt interpreții, producătorii de fonograme, producătorii de videograme și organizațiile de difuziune prin eter sau prin cablu. Drepturile conexe se exercită fără a prejudicia dreptul de autor.

(2) Pentru apariția și exercitarea drepturilor conexe nu este necesară respectarea vreunei formalități. În absența unei probe contrare, persoana fizică sau juridică al cărei nume sau denumire apare în mod obișnuit pe o imprimare a interpretării, pe o fonogramă, videogramă sau pe o imprimare a unei emisiuni se consideră interpret, producător de fonogramă sau videogramă, respectiv, organizație de difuziune prin eter sau prin cablu.

(3) Pentru a informa publicul despre drepturile lor, interpreții și producătorii de fonograme sau videograme, organizațiile de difuziune prin eter sau prin cablu pot indica, pe fiecare exemplar sau ambalaj al fonogramei, videogramei, emisiunii, simbolul protecției drepturilor conexe, care constă din trei elemente:

- a) litera latină "P" inclusă în cerc;
- b) numele sau denumirea titularului de drepturi conexe exclusive;
- c) anul primei publicări a interpretării, fonogramei, videogramei, emisiunii.

(4) Drepturile interpretului se protejează în conformitate cu prezenta lege dacă:

- a) interpretul este cetățean al Republicii Moldova;
- b) interpretarea a avut loc pe teritoriul Republicii Moldova;
- c) interpretarea a fost imprimată pe o fonogramă sau videogramă în conformitate cu prevederile alin.(5);

d) interpretarea nu este imprimată pe o fonogramă sau videogramă, dar este inclusă într-o emisiune a organizației de difuziune prin eter sau prin cablu în conformitate cu prevederile alin.(6).

(5) Drepturile producătorului de fonograme sau videograme se protejează în conformitate cu prezenta lege dacă:

- a) producătorul de fonogramă sau videogramă este cetățean al Republicii Moldova sau persoană juridică cu sediul permanent în Republica Moldova;
- b) fonograma sau videograma a fost publicată pentru prima dată în Republica Moldova sau a fost publicată pe teritoriul țării în decurs de 30 de zile de la data primei ei publicări în altă țară.

(6) Drepturile organizației de difuziune prin eter sau prin cablu se protejează în conformitate cu prevederile prezentei legi dacă organizația respectivă are sediul permanent în Republica Moldova și difuzează programe de la un transmițător amplasat pe teritoriul Republicii Moldova.

(7) Drepturile conexe ale interpreților, producătorilor de fonograme sau videograme și ale organizațiilor de difuziune prin eter sau prin cablu străine se protejează în conformitate cu prevederile tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

**Articolul 33.** Drepturile interpreților

(1) Interpretul beneficiază de următoarele drepturi morale în privința interpretării sale:

- a) dreptul la paternitate – dreptul de a se considera interpret și de a cere o atare recunoaștere, inclusiv prin comunicarea sau indicarea numelui său la fiecare valorificare a interpretării sale, dacă prin prezenta lege nu sînt stabilite alte prevederi sau excepții;
- b) dreptul la nume – dreptul interpretului de a decide cum va figura numele său la valorificarea interpretării (numele adevărat, pseudonimul sau anonim);
- c) dreptul la respectarea integrității interpretării – dreptul la protecția interpretării sale contra oricărei denaturări, schimonosiri sau contra oricăror altor atingeri care pot prejudicia onoarea sau reputația interpretului.

(2) Interpretul are dreptul exclusiv să permită sau să interzică următoarele acțiuni:

- a) imprimarea interpretării sale încă neimprimată;
- b) reproducerea imprimării interpretării sale;

c) distribuirea imprimării interpretării sale;  
d) închirierea imprimării interpretării sale;  
e) comunicarea publică prin eter sau prin cablu a interpretării sale, cu excepția cazului când interpretarea este ea însăși o interpretare televizată ori radiodifuzată sau este executată de pe o imprimare;

f) punerea la dispoziție în regim interactiv a interpretării sale imprimate.

(3) Interpretul sau, în cazul unei interpretări colective, conducătorul ori o altă persoană împuternicită de acest colectiv poate permite utilizatorului acțiunile prevăzute la alin.(2) prin contract încheiat în formă scrisă cu acesta.

(4) Încheierea contractului de creare a unei opere audiovizuale între interpret și producătorul operei audiovizuale, dacă contractul nu prevede altfel, atrage transmiterea de către interpret a drepturilor sale prevăzute la alin.(2).

(5) În cazul în care contractul nu prevede altfel, drepturile exclusive asupra interpretării create ca urmare a îndeplinirii misiunii încredințate de angajator sau ca urmare a îndeplinirii atribuțiilor de serviciu aparțin angajatorului.

(6) Drepturile exclusive ale interpretului prevăzute la alin.(2) din prezentul articol pot fi transmise altor persoane prin contract de cesiune sau de licență, în condițiile art.30–31.

(7) Dreptul de distribuire prevăzut la alin.(2) lit.c) se epuizează odată cu prima vânzare sau cu altă primă transmitere a dreptului de proprietate asupra imprimării interpretării pe teritoriul Republicii Moldova.

(8) În cazul în care un interpret a transmis sau a cesionat unui producător de fonograme, videograme sau de opere audiovizuale dreptul său de închiriere, prevăzut la alin.(2) lit.d), interpretul își păstrează dreptul la o remunerație echitabilă, asupra căreia părțile vor conveni de comun acord, pentru închirierea fonogramei, videogramei sau a operei audiovizuale ce conține interpretarea sa. Acest drept este inalienabil și se exercită exclusiv prin intermediul unei organizații de gestiune colectivă a drepturilor patrimoniale.

#### **Articolul 34. Drepturile producătorilor de fonograme**

(1) Producătorul de fonograme are dreptul exclusiv să permită sau să interzică următoarele acțiuni în privința fonogramei sale:

a) reproducerea fonogramei;

b) distribuirea exemplarelor de fonogramă;

c) închirierea exemplarelor de fonogramă;

d) importul, în scop de distribuire, al exemplarelor de fonogramă, inclusiv al exemplarelor executate cu consimțământul producătorului de fonograme;

e) punerea la dispoziția publicului în regim interactiv a fonogramei;

f) adaptarea sau orice altă transformare a fonogramei.

(2) Drepturile exclusive ale producătorului de fonograme prevăzute la alin.(1) din prezentul articol pot fi transmise altor persoane prin contract de cesiune sau de licență, în condițiile art.30 și 31.

(3) Dreptul de distribuire prevăzut la alin.(1) lit.b) se epuizează odată cu prima vânzare sau cu altă primă transmitere a dreptului de proprietate asupra fonogramei pe teritoriul Republicii Moldova.

#### **Articolul 35. Drepturile producătorilor de videograme**

(1) Producătorul de videograme are dreptul exclusiv să permită sau să interzică următoarele acțiuni în privința videogramei sale:

a) reproducerea videogramei;

b) distribuirea originalului sau a exemplarelor de videogramă;

c) închirierea exemplarelor de videogramă;

d) importul, în scop de distribuire, al exemplarelor de fonogramă, inclusiv al exemplarelor executate cu consimțământul producătorului de fonograme;

e) punerea la dispoziția publicului în regim interactiv a videogramei.

(2) Drepturile exclusive ale producătorului de videograme prevăzute la alin.(1) din prezentul articol pot fi transmise altor persoane prin contract de cesiune sau licență, în condițiile art.30 și 31.

(3) Dreptul de distribuire prevăzut la alin.(1) lit.b) se epuizează odată cu prima vânzare sau cu altă primă transmitere a dreptului de proprietate asupra videogramei pe teritoriul Republicii Moldova.

### **Articolul 36.** Drepturile organizațiilor de difuziune prin eter sau prin cablu

(1) Organizația de difuziune prin eter sau prin cablu are dreptul exclusiv să permită sau să interzică următoarele acțiuni în privința emisiunilor sale:

- a) imprimarea emisiunii;
- b) reproducerea unei imprimări a emisiunii;
- c) distribuirea imprimării emisiunii;
- d) comunicarea publică prin eter sau prin cablu a emisiunii;
- e) retransmiterea emisiunii;
- f) comunicarea publică a emisiunii în locuri accesibile publicului cu plată pentru intrare;
- g) punerea la dispoziția publicului în regim interactiv a imprimării emisiunii.

(2) Drepturile exclusive ale organizației de difuziune prin eter sau prin cablu prevăzute la alin.(1) din prezentul articol pot fi transmise altor persoane prin contract de cesiune sau de licență, în condițiile art.30 și 31.

(3) Dreptul de distribuire prevăzut la alin.(1) lit.c) se epuizează odată cu prima vânzare sau cu altă primă transmitere a dreptului de proprietate asupra imprimării emisiunii pe teritoriul Republicii Moldova.

### **Articolul 37.** Valorificarea fonogramelor publicate în scop comercial

(1) Fără consimțământul producătorului fonogramei publicate în scop comercial și al interpretului a cărui interpretare este imprimată pe o asemenea fonogramă, dar cu plata unei remunerații echitabile, asupra căreia părțile vor conveni de comun acord, sînt permise următoarele acțiuni:

- a) interpretarea publică a fonogramei;
- b) comunicarea publică a fonogramei prin eter sau prin cablu;
- c) retransmiterea simultană și fără modificări prin cablu a fonogramei;
- d) punerea la dispoziția publicului în regim interactiv a fonogramei.

(2) Dreptul la remunerația echitabilă prevăzut la alin.(1) poate fi exercitat de către titularul de drepturi sau prin intermediul unei organizații de gestiune colectivă a drepturilor patrimoniale.

(3) Pentru determinarea cuantumului remunerației și pentru stabilirea altor condiții de plată a remunerației echitabile pentru acțiunile specificate la alin.(1) lit.a) și b) din prezentul articol, precum și pentru soluționarea unor eventuale litigii între părți, se vor aplica prevederile art.50, cu respectarea următoarelor condiții:

a) părțile care determină cuantumul remunerației sînt organizația de gestiune colectivă a drepturilor patrimoniale menționată la alin.(4) din prezentul articol, pe de o parte, și persoanele fizice și juridice care efectuează acțiunile specificate la alin.(1) lit.a) și b) din prezentul articol, pe de altă parte;

b) cuantumul convenit al remunerației nu poate fi mai mic decît tarifele minime aprobate de Guvern.

(4) În cazul în care acordul încheiat între interpreții și producătorii de fonograme nu prevede altfel, remunerația menționată la alin.(1) se acumulează de către organizația de gestiune colectivă a drepturilor patrimoniale, abilitată cu această funcție prin acordul comun al reprezentanților titularilor de drepturi interesați, și, după deducerea cheltuielilor efective aferente gestionării drepturilor, se împarte în cote egale interpreților și producătorilor de fonograme



despre ale căror interpretări și fonograme se poate presupune că au fost folosite în conformitate cu alin.(1) lit.a) sau b).

**Articolul 38.** Excepții și limitări ale drepturilor conexe

Excepțiile și limitările dreptului de autor prevăzute la art.24–26 și la art.28 se aplică *mutatis mutandis* drepturilor conexe.

**Articolul 39.** Termenele de protecție a drepturilor conexe

(1) Drepturile interpretului prevăzute la art.33 și la art.37 se protejează timp de 50 de ani de la data interpretării. Totuși, dacă în această perioadă, imprimarea interpretării a fost legal publicată sau comunicată public, drepturile interpretului se protejează timp de 50 de ani de la data efectuării celei mai vechi a respectivelor acțiuni. Drepturile interpretului la paternitate, nume și la respectarea integrității interpretării se protejează pe un termen nelimitat.

(2) Drepturile producătorului de fonograme, prevăzute la art.34 și la art.37, se protejează timp de 50 de ani de la data imprimării fonogramei. Totuși, dacă în această perioadă fonograma a fost legal publicată sau comunicată public, drepturile menționate se protejează timp de 50 de ani de la data efectuării celei mai vechi a respectivelor acțiuni.

(3) Drepturile producătorului de videograme, prevăzute la art.35, se protejează timp de 50 de ani de la data imprimării videogramei. Totuși, dacă în această perioadă videograma a fost legal publicată sau comunicată public, drepturile producătorului de videograme se protejează timp de 50 de ani de la data efectuării celei mai vechi a respectivelor acțiuni.

(4) Drepturile organizației de difuziune prin eter sau prin cablu, prevăzute la art.36, se protejează timp de 50 de ani de la prima difuzare a emisiunii de către asemenea organizație.

(5) Termenele de protecție, prevăzute la alin.(1)–(4), încep să curgă de la 1 ianuarie al anului următor celui în care a avut loc acțiunea cu semnificație juridică, în temeiul căreia se calculează termenul.

(6) Dacă termenul de protecție a drepturilor patrimoniale asupra unui obiect al drepturilor conexe în țara de origine este mai mare decât termenele de protecție prevăzute de prezenta lege, se aplică normele prezentei legi, iar dacă acest termen este mai mic, se aplică normele legislației țării de origine.

(7) Drepturile conexe trec, în limitele părții rămase a termenelor de protecție prevăzute la alin.(1)–(4), la succesorii în drepturi ai interpretului, producătorului de fonograme, producătorului de videograme și ai organizației de difuziune prin eter sau prin cablu.

## Capitolul VI

### ALTE DREPTURI. DOMENIUL PUBLIC

**Articolul 40.** Drepturile producătorilor bazelor de date. Obiectul protecției

(1) Producătorul unei baze de date care dovedește că a făcut o investiție substanțială din punct de vedere calitativ și/sau cantitativ în obținerea, verificarea sau prezentarea conținutului ei are dreptul să interzică extragerea și/sau reutilizarea conținutului integral sau a unei părți substanțiale, evaluate calitativ și/sau cantitativ, a acelei baze de date.

(2) În prezentul capitol se folosesc noțiunile:

*extragere* – transferul permanent sau temporar al conținutului integral sau al unei părți substanțiale a conținutului bazei de date pe un alt suport prin orice mijloace sau în orice formă;

*reutilizare* – orice mod prin care este pus la dispoziția publicului conținutul integral sau o parte substanțială a acestui conținut al bazei de date, prin distribuirea de copii, prin închiriere, prin transmitere on-line sau prin alte moduri de transmitere. Prima vânzare a unei copii de pe o bază de date pe teritoriul Republicii Moldova de către titularul dreptului sau cu consimțământul acestuia are ca efect epuizarea dreptului de control asupra revânzării copiei respective.

(3) Dreptul prevăzut la alin.(1) poate fi transmis prin contract de licență.

(4) Dreptul prevăzut la alin.(1) se aplică indiferent de faptul dacă baza de date sau conținutul acesteia sînt sau nu pasibile de protecția dreptului de autor sau a altor drepturi.

Protecția bazei de date prin dreptul prevăzut la alin.(1) nu va afecta drepturile existente în privința conținutului ei.

(5) Nu este permisă extragerea și/sau reutilizarea repetată și sistematică a unor părți nesubstanțiale din conținutul unei baze de date, însoțită de acte contrare unei exploatare legale a acelei baze de date sau care prejudiciază nejustificat interesele legitime ale producătorului bazei de date.

#### **Articolul 41.** Drepturile și obligațiile utilizatorilor legali ai bazelor de date

(1) Producătorul unei baze de date, care este pusă la dispoziția publicului în orice mod, nu poate să interzică unui utilizator legal al bazei de date să extragă și/sau să reutilizeze părți nesubstanțiale din conținutul acesteia, evaluate cantitativ și/sau calitativ, oricare ar fi scopul utilizării. Atunci când un utilizator legal al bazei de date are permisiunea de a extrage și/sau de a reutiliza doar o parte a bazei de date, prezentul alineat se aplică numai părții respective. Orice clauză contrară prevederilor acestui alineat este nulă.

(2) Utilizatorul legal al bazei de date, care este pusă la dispoziția publicului în orice mod, nu poate efectua acte contrare unei exploatare normale a acestei baze de date sau care prejudiciază nejustificat interesele legitime ale producătorului bazei de date.

(3) Utilizatorul legal al bazei de date, care este pusă la dispoziția publicului în orice mod, nu poate cauza prejudicii titularului dreptului de autor sau al drepturilor conexe asupra operelor sau a altor obiecte protejate cuprinse în baza de date.

#### **Articolul 42.** Excepții referitoare la drepturile producătorilor bazelor de date

Utilizatorul legal al bazei de date, care este pusă la dispoziția publicului în orice mod, poate fără consimțământul producătorului bazei de date să extragă și/sau să reutilizeze o parte substanțială din conținutul acesteia în următoarele cazuri:

- a) la extragerea în scopuri personale a conținutului unei baze de date neelectronice;
- b) la extragerea în scopuri de studiu sau de cercetare, cu condiția de a indica sursa și în măsura justificată de scopul necomercial urmărit;
- c) la extragerea și/sau reutilizarea în scop de asigurare a securității publice ori în scop de asigurare a derulării și reflectării adecvate a procedurilor parlamentare, administrative sau judiciare.

#### **Articolul 43.** Termenul de protecție a drepturilor producătorilor bazelor de date

(1) Dreptul prevăzut la art.40 se protejează timp de 15 ani, începând cu 1 ianuarie al anului următor celui de finalizare a bazei de date.

(2) În cazul în care baza de date este pusă la dispoziția publicului în orice mod înainte de expirarea perioadei prevăzute la alin.(1), termenul de protecție a dreptului producătorului bazei de date expiră după 15 ani, calculați începând cu 1 ianuarie al anului următor celui când baza de date a fost pusă pentru prima dată la dispoziția publicului.

(3) Orice modificare substanțială, evaluată calitativ sau cantitativ, a conținutului unei baze de date, inclusiv orice modificare substanțială rezultând din acumularea completărilor, eliminărilor sau a schimbărilor succesive, care denotă o nouă investiție semnificativă, evaluată calitativ sau cantitativ, permite atribuirea unui termen de protecție propriu bazei de date care rezultă din această investiție.

#### **Articolul 44.** Beneficiarii de protecția drepturilor producătorilor bazelor de date

(1) Dreptul prevăzut la art.40 se aplică bazelor de date al căror producător sau titular de drepturi este cetățean al Republicii Moldova sau are domiciliu permanent pe teritoriul Republicii Moldova.

(2) Dreptul prevăzut la art.40 se aplică, de asemenea, persoanelor juridice constituite în conformitate cu legislația Republicii Moldova, având sediul înregistrat, organele de conducere sau locul principal de desfășurare a activității pe teritoriul Republicii Moldova. În cazul în care o

asemenea persoană juridică are doar sediul pe teritoriul Republicii Moldova, activitatea sa trebuie să aibă o legătură reală și continuă cu economia Republicii Moldova.

(3) Bazele de date realizate în alte țări și care nu cad sub incidența prevederilor alin.(1) și (2) din prezentul articol se protejează în baza tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte. Termenul de protecție extins asupra bazelor de date elaborate în alte țări nu va depăși termenul prevăzut de art.43.

#### **Articolul 45.** Protecția operelor nepublicate anterior intrate în domeniul public

(1) Oricare persoană care, după expirarea termenului de protecție a dreptului de autor, pentru prima dată, în mod legal, publică sau pune la dispoziția publicului prin orice mod o operă nepublicată anterior beneficiază de o protecție echivalentă cu cea a drepturilor patrimoniale ale autorilor.

(2) Termenul de protecție a drepturilor patrimoniale menționate la alin.(1) este de 25 de ani de la data la care opera a fost pentru prima dată, în mod legal, publicată sau pusă la dispoziția publicului.

#### **Articolul 46.** Protecția publicațiilor critice și științifice ale operelor intrate în domeniul public

(1) Oricare persoană care, după expirarea termenului de protecție a dreptului de autor, editează o publicație critică sau științifică a unei opere intrate în domeniul public beneficiază de o protecție echivalentă cu cea a drepturilor patrimoniale ale autorilor.

(2) Termenul de protecție a drepturilor patrimoniale prevăzute la alin.(1) este de 30 de ani de la data la care publicația a fost pentru prima dată editată legal.

#### **Articolul 47.** Remunerația pentru valorificarea operelor intrate în domeniul public și a expresiilor folclorice

(1) Remunerația se achită pentru următoarele moduri de valorificare a operelor intrate în domeniul public și a expresiilor folclorice:

a) interpretarea publică și comunicarea publică a unor asemenea opere muzicale și a expresiilor folclorice muzicale;

b) revînzarea unor asemenea opere originale de artă și a expresiilor folclorice artistice.

(2) Remunerația prevăzută la alin.(1) din prezentul articol se achită:

a) organizației de gestiune colectivă a drepturilor patrimoniale care îi reprezintă pe autorii și pe alți titulari ai dreptului de autor asupra operelor muzicale – pentru acțiunile specificate la alin.(1) lit.a) din prezentul articol;

b) organizației de gestiune colectivă a drepturilor patrimoniale menționate la art.20 alin.(4) – pentru acțiunea specificată la alin.(1) lit.b) din prezentul articol.

(3) Pentru stabilirea cuantumului remunerației prevăzute la alin.(1) din prezentul articol și pentru soluționarea eventualelor litigii în legătură cu achitarea acestora se aplică *mutatis mutandis*:

a) prevederile art.50 – în cazul acțiunilor specificate la alin.(1) lit.a) din prezentul articol;

b) prevederile art.20 alin.(1) – în cazul acțiunii specificate la alin.(1) lit.b) din prezentul articol.

(4) După deducerea cheltuielilor aferente gestionării drepturilor, remunerația pentru modul de valorificare menționat la alin.(1) se repartizează după cum urmează:

a) suma acumulată pentru valorificarea operelor intrate în domeniul public va fi folosită pentru promovarea creativității și pentru aprecierea realizărilor creative remarcabile, precum și pentru acordarea de ajutoare autorilor care, din motive de boală, vîrstă înaintată sau din alte motive similare, au nevoie de sprijin financiar;

b) suma acumulată pentru valorificarea expresiilor folclorice va fi folosită atît pentru scopurile menționate la lit.a), cît și pentru susținerea activităților de cercetare și conservare a

folclorului, inclusiv pentru aprecierea realizărilor obținute în domeniul respectiv și în cel al interpretării expresiilor folclorice.

## **Capitolul VII** **GESTIUNEA COLECTIVĂ A DREPTULUI DE AUTOR** **ȘI A DREPTURILOR CONEXE**

**Articolul 48.** Înființarea organizațiilor de gestiune colectivă a drepturilor patrimoniale

(1) Autorii, interpreții, producătorii de fonograme, producătorii de videograme, precum și alți titulari ai dreptului de autor și ai drepturilor conexe pot, din proprie inițiativă, înființa organizații de gestiune colectivă a drepturilor lor patrimoniale (denumite în continuare *organizații de gestiune colectivă*).

(2) Organizațiile de gestiune colectivă au statutul de persoane juridice și se înființează prin liberă asociere și nemijlocit de titularii dreptului de autor și/sau ai drepturilor conexe, care fie devin membri ai acestor organizații, fie le delegă împuterniciri printr-un contract în formă scrisă.

(3) Se admite înființarea organizațiilor de gestiune colectivă a drepturilor câtorva categorii de titulari de drepturi privind un anumit drept sau a organizațiilor de gestiune colectivă a mai multor drepturi în interesul unei categorii de titulari ai drepturilor de autor, precum și înființarea organizațiilor de gestiune colectivă a diferitelor drepturi și în interesul diferitelor categorii de titulari de drepturi.

(4) Organizațiile de gestiune colectivă își desfășoară activitatea în conformitate cu prezenta lege, cu alte acte normative relevante ale Republicii Moldova, în baza statutelor proprii și, cu excepția cazurilor prevăzute la alin.(13), în limitele împuternicirilor care le-au fost delegate de titularii dreptului de autor și/sau ai drepturilor conexe, funcționând potrivit reglementărilor privind asociațiile fără scop lucrativ.

(5) Organizația de gestiune colectivă își desfășoară activitatea dacă:

a) este înregistrată ca organizație în conformitate cu prevederile legislației în vigoare;

b) este avizată în calitate de organizație de gestiune colectivă de către AGEPI.

(6) AGEPI avizează o organizație de gestiune colectivă în modul stabilit de Guvern dacă aceasta întrunește următoarele condiții:

a) majoritatea membrilor organizației sau majoritatea titularilor de drepturi care, în alt mod, i-au încredințat în gestiune drepturile lor sînt titulari de drepturi care au cetățenia Republicii Moldova sau care au domiciliul, iar în cazul persoanelor juridice – sediul, pe teritoriul Republicii Moldova și la aceasta se pot asocia alți titulari de drepturi care doresc acest lucru, în conformitate cu statutul respectivei organizații;

b) a încheiat acorduri de reprezentare reciprocă a intereselor cu organizații similare care îi reprezintă pe titularii de drepturi din străinătate sau, cel puțin, întreprinde toate acțiunile necesare pentru încheierea unor asemenea acorduri;

c) are capacitatea de a gestiona, pe principii colective, drepturile patrimoniale corespunzătoare, inclusiv dispune de personal și de mijloace tehnice adecvate;

d) dispune de mecanisme adecvate de acumulare, distribuire și de plată a remunerației de autor sau a remunerației cuvenite titularilor de drepturi conexe;

e) garantează un tratament egal titularilor de drepturi și utilizatorilor atunci cînd este vorba de aceleași condiții obiective;

f) statutul și alte regulamente ale organizației corespund prevederilor prezentei legi și altor acte normative relevante ale Republicii Moldova, precum și tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

(7) Organizația de gestiune colectivă care depune la AGEPI o cerere de eliberare a avizului trebuie să prezinte, în conformitate cu prevederile alin.(6), toată informația și actele necesare AGEPI pentru ca aceasta să adopte o decizie în privința respectivei cereri.

(8) În cazul în care mai multe organizații au depus cereri de eliberare a avizului în privința gestionării aceluiași categorii de drepturi ale aceluiași categorii de titulari de drepturi, AGEPI va

elibera aviz acelei organizații care într-o măsură mai mare întrunește condițiile stipulate la alin.(6).

(9) Decizia de eliberare a avizului unei organizații de gestiune colectivă, cu indicarea drepturilor și a categoriilor titularilor de drepturi asupra cărora se extinde gestiunea colectivă, se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(10) Până la soluționarea eventualului litigiu în legătură cu adoptarea de AGEPI a deciziei privind refuzul de eliberare a avizului, organizația de gestiune colectivă care a depus contestație sau titularii de drepturi pe care îi reprezintă, pentru a putea revendica plata remunerației ce i se cuvine, vor prezenta, într-un termen rezonabil de la depunerea contestației, toate actele necesare, care îi atestă pe titularii pe care îi reprezintă și drepturile pe care le are în administrare, organizației de gestiune colectivă care dispune de avizul privind gestionarea acelor drepturi și a acelor categorii de drepturi la care se referă cererea de eliberare a avizului.

(11) *Gestiune colectivă extinsă (licență extinsă)*. Efectele unei licențe eliberate utilizatorilor de către organizația de gestiune colectivă în numele titularilor de drepturi, membri ai acesteia sau care, în alt mod, i-au încredințat în gestiune drepturile, se extind, de asemenea, asupra titularilor de drepturi care nu au calitatea de membru al acestei organizații și nici nu i-au încredințat, în vreun alt mod, drepturile în gestiune, cu condiția că aceștia nu și-au retras drepturile din repertoriul organizației de gestiune colectivă, cu referire la următoarele drepturi:

a) dreptul de interpretare publică, de comunicare publică prin eter sau prin cablu (cu excepția comunicării publice prin satelit, atunci când aceasta nu este simultană cu tele-, radiodifuzarea terestră efectuată de aceeași organizație de difuziune), precum și dreptul de retransmisie prin eter și dreptul de a pune la dispoziția publicului în regim interactiv operele muzicale și fragmentele din operele muzical-dramatice;

b) dreptul de reproducere a operelor sub formă de fonograme, în cazul în care titularii de drepturi vizați au transmis anterior unui producător de fonograme dreptul la o asemenea reproducere;

c) dreptul interpreților de a pune la dispoziția publicului în regim interactiv interpretările lor imprimate pe fonograme;

d) dreptul autorilor și al producătorilor de fonograme de a pune la dispoziția publicului în regim interactiv operele și fonogramele lor.

(12) În cazul gestiunii colective extinse, prevăzută la alin.(11), titularii de drepturi care nu sînt membri ai organizației de gestiune colectivă și nici nu i-au încredințat, în alt mod, în gestiune drepturile lor pot notifica, în formă scrisă, organizației de gestiune colectivă, nu mai târziu decît cu 3 luni înainte de sfîrșitul anului calendaristic, despre faptul că își retrag drepturile din sistemul de gestiune colectivă. O astfel de retragere a drepturilor își produce efectele începînd cu 1 ianuarie al anului următor celui în care s-a făcut notificarea.

(13) *Gestiune colectivă obligatorie (licență obligatorie)*. În conformitate cu prevederile prezentei legi, pot fi exercitate exclusiv prin intermediul unei organizații de gestiune colectivă avizate de AGEPI următoarele drepturi:

a) dreptul la remunerație compensatorie, asupra căreia părțile vor conveni de comun acord, pentru reproducerea reprografică, conform prevederilor art.27 alin.(2)–(11);

b) dreptul autorilor și al altor titulari ai dreptului de autor și ai drepturilor conexe la remunerație compensatorie, asupra căreia părțile vor conveni de comun acord, pentru executarea unei copii private de pe operele lor și/sau de pe obiectele drepturilor conexe, conform prevederilor art.26;

c) dreptul la remunerație echitabilă, asupra căreia părțile vor conveni de comun acord, rezervat autorilor și interpreților după cesionarea dreptului lor exclusiv de închiriere producătorilor de fonograme, videograme sau de opere audiovizuale, conform prevederilor art.11 alin.(4) și art.33 alin.(8);

d) dreptul interpreților și al producătorilor de fonograme la remunerație echitabilă, asupra căreia părțile vor conveni de comun acord, pentru fiecare caz de interpretare și comunicare publică a fonogramelor publicate în scopuri comerciale, conform prevederilor art.37;

e) dreptul autorilor și al altor titulari ai dreptului de autor și ai drepturilor conexe la retransmiterea, simultană și fără modificări, prin cablu a operelor, interpretărilor și fonogramelor lor, conform prevederilor art.11 alin.(1) lit.h) și alin.(5)–(8) și art.37 alin.(1) lit.c);

f) dreptul de suită, conform prevederilor art.20.

(14) Organizația de gestiune colectivă nu are dreptul să desfășoare activitate comercială sau să valorifice operele și obiectele drepturilor conexe care i-au fost încredințate în gestiune.

(15) Posibilele pretenții patrimoniale ale titularilor dreptului de autor sau ai drepturilor conexe, înaintate utilizatorilor, care se referă la modul de valorificare a operelor sau a obiectelor drepturilor conexe prevăzut de licență, se examinează și se soluționează de către organizația de gestiune colectivă care a eliberat licența respectivă.

#### **Articolul 49. Atribuțiile, drepturile și obligațiile organizațiilor de gestiune colectivă**

(1) Organizația de gestiune colectivă exercită, în numele titularilor de drepturi pe care îi reprezintă și în limitele împuternicirilor acordate de aceștia, iar în cazurile pentru care se prevede gestiunea colectivă obligatorie și în numele celor pe care nu-i reprezintă, următoarele atribuții:

a) eliberează utilizatorilor licențe pentru valorificarea operelor sau a obiectelor drepturilor conexe, drepturile asupra cărora le-au fost încredințate în gestiune de titularii de drepturi sau sînt exercitate în virtutea legii;

b) negociază cu utilizatorii cuantumul remunerației pentru valorificarea operelor sau a obiectelor drepturilor conexe, precum și alte condiții de licențiere;

c) acumulează remunerația stipulată, conform prevederilor lit.b), în licențele eliberate și/sau pe cea care este datorată în virtutea dreptului la o remunerație echitabilă (drept din gestiunea sa);

d) repartizează remunerația acumulată, o achită la timp și, pe cît este posibil, echitabil și proporțional cu valoarea și valorificarea reală a operelor și obiectelor drepturilor conexe corespunzătoare;

e) îi reprezintă pe titularii de drepturi, inclusiv pe cei străini (în persoana organizațiilor de gestiune colectivă din țara corespunzătoare), în instanțele de judecată și în cadrul altor proceduri legale, precum și în organele și organizațiile de stat, în legătură cu drepturile transmise de aceștia sau de prezenta lege în gestiune și efectuează orice alte acte juridice necesare pentru protecția și asigurarea drepturilor respective, inclusiv în nume propriu;

f) asigură exercitarea drepturilor membrilor săi în străinătate prin încheierea acordurilor de reprezentare reciprocă a intereselor cu organizații similare de gestiune colectivă din străinătate;

g) întreprinde orice alte acțiuni în limitele împuternicirilor care i-au fost delegate de către titularii dreptului de autor și ai drepturilor conexe.

(2) Organizația de gestiune colectivă are dreptul să ceară utilizatorilor de opere și/sau de obiecte ale drepturilor conexe prezentarea rapoartelor privind operele valorificate (identificate după titularii de drepturi), a altor documente și informații referitoare la orice mod de valorificare, ce corespunde unui drept care cade sub incidența gestiunii respectivei organizații, precum și a altei informații necesare pentru calcularea, acumularea și repartizarea remunerației.

(3) Organizația de gestiune colectivă are, în interesele titularilor dreptului de autor și ai drepturilor conexe, următoarele obligații:

a) să utilizeze remunerația acumulată exclusiv pentru repartizarea și plata ei titularilor dreptului de autor și ai drepturilor conexe. Totuși, organizația are dreptul să rețină din remunerația acumulată cheltuielile efective aferente gestionării drepturilor, precum și sumele destinate unor fonduri speciale create de organizație, cu condiția că întemeierea acestora a fost autorizată fie de titularii de drepturi, fie, în cazul titularilor de drepturi străini, de organizația de gestiune colectivă care îi reprezintă;

b) să repartizeze, după deducerea sumelor menționate la lit.a), remunerația acumulată și să efectueze plăți regulate, proporțional cu valorificarea reală a operelor și/sau a obiectelor drepturilor conexe;

c) să prezinte titularilor dreptului de autor și ai drepturilor conexe, concomitent cu plata remunerației, dări de seamă cu privire la valorificarea drepturilor lor.

(4) În cazul gestiunii colective extinse, titularii dreptului de autor și ai drepturilor conexe care nu sînt membri ai organizației de gestiune colectivă și care nu i-au încredințat, în vreun alt mod, în gestiune drepturile lor și nici nu și-au retras, conform art.48 alin.(11), drepturile din repertoriul respectivei organizații au dreptul la aceeași remunerație care li se cuvine titularilor reprezentați de aceasta pentru anumite modalități de valorificare a anumitor categorii de opere sau de obiecte ale drepturilor conexe, precum și la excluderea operelor sau a obiectelor drepturilor conexe din licențele eliberate utilizatorilor de către această organizație.

(5) Organizația de gestiune colectivă are dreptul să redistribuie sumele remunerației acumulate de la utilizatori, care, în decurs de 3 ani de la data încasării lor la contul său, nu au fost revendicate, prin adăugarea lor la sumele care urmează a fi repartizate titularilor de drepturi sau în alt mod stabilit ce ține cont de interesele titularilor de drepturi și care nu contravine legislației în vigoare.

#### **Articolul 50. Stabilirea tarifelor. Soluționarea litigiilor**

(1) Organizația de gestiune colectivă stabilește cuantumul remunerației, precum și alte condiții de licențiere aplicabile modurilor de valorificare a obiectelor ale căror drepturi i-au fost delegate în gestiune, în baza negocierilor cu persoanele care au obligația să plătească remunerația sau cu asociațiile care le reprezintă.

(2) În cazul în care părțile interesate nu pot conveni în privința cuantumului remunerației și a altor condiții de licențiere menționate la alin.(1), oricare dintre părți poate apela la Comisia de mediere sau la Arbitrajul specializat în domeniul proprietății intelectuale, instituite de AGEPI.

(3) Cuantumul remunerației care se stabilește prin negocieri sau prin mediere nu poate fi mai mic decît tarifele minime ale remunerației de autor, aprobate de Guvern sau prevăzute de prezenta lege.

(4) Cuantumurile remunerației aplicabile (tarifele remunerației de autor) și condițiile de licențiere convenite de părți sau stabilite conform alin.(2) din prezentul articol se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. Această prevedere se referă și la tarifele stabilite conform art.11 alin.(7), art.12 alin.(4), art.20 alin.(1), art.26 alin.(6), art.27 alin.(5), art.37 alin.(3) și art.47 alin.(3).

#### **Articolul 51. Monitorizarea activității organizațiilor de gestiune colectivă**

(1) Monitorizarea activității organizațiilor de gestiune colectivă este exercitată de AGEPI.

(2) În acest scop, organizațiile de gestiune colectivă prezintă AGEPI:

a) statutul și regulamentele lor, cu toate modificările și completările la acestea;

b) acordurile bilaterale și multilaterale încheiate cu organizațiile de gestiune colectivă străine;

c) hotărârile adunării generale;

d) bilanțul anual, rapoartele anuale privind remunerația achitată, cu specificarea pentru fiecare titular al drepturilor de autor și al drepturilor conexe în parte, rezultatele auditului intern și extern, în cazul efectuării lui;

e) informația referitor la persoanele împuternicite să le reprezinte;

f) alte documente indispensabile pentru a verifica corespunderea activității organizației cu prevederile prezentei legi și ale altor acte normative.

(3) AGEPI efectuează o dată pe an controlul general al activității organizației de gestiune colectivă. Totuși, în perioada dintre două controale generale anuale, AGEPI are dreptul să efectueze controale speciale în baza sesizărilor înaintate de titularii de drepturi, inclusiv de membrii organizației, și de utilizatori, sau parvenite din alte surse relevante, care conțin informații ce produc dubii rezonabile cu privire la corespunderea activității organizației cu prevederile prezentei legi, ale altor acte normative relevante și ale statutelor proprii. În cadrul controalelor efectuate de AGEPI, organizația de gestiune colectivă controlată este obligată să

pună la dispoziția AGEPI orice documente și informații solicitate și să prezinte copii de pe acestea, dacă sînt solicitate.

(4) În urma fiecărui control menționat la alin.(3), AGEPI întocmește acte de control în care indică, atunci cînd e cazul, dispozițiile prevăzute la alin.(5). Organizația de gestiune colectivă este obligată să examineze actul de control și să informeze AGEPI, în termenele stabilite, despre măsurile întreprinse pentru anihilarea încălcărilor în cazul depistării lor.

(5) Dacă în urma controlului se constată că organizația de gestiune colectivă nu mai îndeplinește condițiile ori nu activează în conformitate cu prezenta lege și cu alte acte normative relevante, AGEPI atenționează organizația în privința neregulilor constatate, acordîndu-i un termen rezonabil pentru a aduce activitatea sa în concordanță cu legislația în vigoare. În cazul în care organizația de gestiune colectivă nu se conformează acestei dispoziții, AGEPI poate solicita suspendarea activității acesteia în conformitate cu prevederile legislației privind asociațiile obștești.

## **Capitolul VIII**

### **MĂSURI TEHNOLOGICE DE PROTECȚIE.**

#### **INFORMAȚIA DESPRE GESTIUNEA DREPTURILOR**

##### **Articolul 52.** Măsuri tehnologice de protecție

(1) Sînt interzise următoarele acțiuni, indiferent de faptul dacă are loc sau nu încălcarea, într-un mod sau altul, a dreptului de autor, a drepturilor conexe sau a altor drepturi protejate de prezenta lege:

a) eludarea măsurilor tehnologice de protecție a dreptului de autor și a drepturilor conexe în condiții în care persoana implicată o face cu bună știință sau are motive rezonabile să știe că urmărește scopuri de eludare;

b) producerea, importul, distribuirea, închirierea, publicitatea pentru vânzare sau închiriere ori posesiunea, în scopuri comerciale sau pentru prestarea serviciilor, a echipamentelor, produselor sau componentelor acestora care:

- sînt promovate, fac obiectul publicității sau sînt comercializate în scop de eludare;
- au drept scop principal al utilizării eludarea și/sau aceasta este rezultatul utilizării lor;
- sînt proiectate, produse, adaptate sau executate, în principal, cu scopul de a permite sau de a facilita eludarea.

(2) Fără a prejudicia protecția juridică prevăzută la alin.(1) din prezentul articol, în lipsa măsurilor voluntare întreprinse de către titularii de drepturi, inclusiv a acordurilor dintre titularii de drepturi și alte părți implicate, persoanele care beneficiază de excepțiile și limitările specificate la art.27 alin.(1) și la art.28 lit.a), b), f), g), h) și i) sau organizația ai cărei membri sînt pot apela la Comisia de mediere, căreia îi pot cere să intervină și să asigure ca titularii de drepturi să le pună la dispoziție mijloacele la care se referă acea excepție sau limitare pentru a beneficia în măsura necesară de acea excepție sau limitare, cu condiția că aceștia au acces legal la opera protejată și/sau la obiectele drepturilor conexe și ale altor drepturi protejate de prezenta lege.

(3) Protecția juridică prevăzută de prezentul articol se extinde atît asupra măsurilor tehnologice de protecție aplicate benevol de titularii de drepturi, inclusiv asupra celor aplicate în scop de implementare a acordurilor voluntare, cît și asupra celor aplicate în conformitate cu o hotărîre arbitrală sau cu o decizie judecătorească.

(4) Prevederile alin.(2) și (3) nu se aplică operelor sau obiectelor drepturilor conexe specificate în prezenta lege care au fost puse, în baza unor clauze contractuale, la dispoziția publicului în regim interactiv.

##### **Articolul 53.** Informația despre gestiunea drepturilor

Sînt interzise următoarele acțiuni efectuate intenționat și fără permisiunea necesară:

a) înlăturarea de pe opere sau de pe alte obiecte protejate ori modificarea pe acestea a oricărei informații în formă electronică despre gestiunea drepturilor;



b) distribuirea, importul în scop de distribuire, comunicarea publică sau punerea la dispoziția publicului în regim interactiv a operelor, obiectelor drepturilor conexe sau ale altor drepturi protejate de prezenta lege, de pe care, fără permisiunea titularului de drepturi, a fost înlăturată sau modificată informația în formă electronică despre gestiunea drepturilor, dacă o asemenea persoană cunoaște sau are motive rezonabile să știe că astfel provoacă, permite, facilitează sau tănuiește o încălcare a dreptului de autor, a drepturilor conexe sau a altor drepturi protejate de prezenta lege.

## **Capitolul IX**

### **APLICAREA DREPTULUI DE AUTOR, A DREPTURILOR CONEXE ȘI A ALTOR DREPTURI**

**Articolul 54.** Încălcarea dreptului de autor, a drepturilor conexe și a altor drepturi

(1) Orice valorificare a obiectelor dreptului de autor, ale drepturilor conexe sau ale altor drepturi protejate de prezenta lege se consideră nelegitimă dacă are loc cu încălcarea acestor drepturi.

(2) Orice exemplar al obiectelor dreptului de autor, ale drepturilor conexe sau ale altor drepturi protejate de prezenta lege a cărui reproducere, import, distribuire, închiriere sau împrumut atrage încălcarea acestor drepturi se consideră contrafăcut.

(3) Depozitarea în scopuri comerciale a exemplarelor obiectelor dreptului de autor, ale drepturilor conexe sau ale altor drepturi protejate de prezenta lege se consideră nelegitimă dacă are loc cu încălcarea acestor drepturi.

(4) Încălcarea drepturilor recunoscute și garantate prin prezenta lege atrage răspundere civilă, contravențională sau penală, după caz, potrivit legii. Dispozițiile procedurale prevăzute de prezenta lege se completează cu cele de drept comun.

**Articolul 55.** Inițierea acțiunilor privind încălcarea drepturilor

(1) Orice persoană fizică sau juridică care are pretenții în privința valorificării unui obiect al dreptului de autor, al drepturilor conexe sau al altor drepturi protejate de prezenta lege are dreptul să inițieze acțiuni în instanța de judecată competentă ori să sesizeze altă autoritate pentru aplicarea măsurilor, procedurilor și remediilor prevăzute în prezentul capitol.

(2) Proceduri judiciare în privința încălcării dreptului de autor, a drepturilor conexe sau a altor drepturi protejate de prezenta lege pot fi inițiate:

- a) de titularii de drepturi sau de autoritățile abilitate cu protecția drepturilor acestora;
- b) de alte persoane care beneficiază de astfel de drepturi, în special de licențiați;
- c) de organizațiile de gestiune colectivă a dreptului de autor și/sau a drepturilor conexe;
- d) de organizațiile profesionale de apărare și de alți reprezentanți ai titularilor de drepturi și ai licențiaților.

(3) Instanțele de judecată și alte autorități competente vor aplica măsurile, procedurile și remediile prevăzute în prezentul capitol într-o manieră corectă și echitabilă, astfel încât să nu fie excesiv de dificile sau costisitoare și să nu impună limite de timp exagerate sau tergiversări neprevăzute. Aplicarea acestor măsuri, proceduri și remedii va fi una eficientă și proporționată, nu va crea obstacole în calea comerțului legal și va oferi protecție împotriva folosirii lor abuzive.

**Articolul 56.** Probele

(1) La cererea părții care a prezentat probe rezonabile, acceptabile și suficiente în susținerea pretențiilor sale și a precizat, în argumentarea acelor pretenții, elemente de probă care sînt sub controlul părții opuse, instanța de judecată competentă poate dispune, sub rezerva de protecție a informației confidențiale, ca aceste elemente de probă să fie prezentate de partea opusă. În sensul prezentului alineat, instanța de judecată va considera ca probă suficientă un eșantion rezonabil de exemplare ale unei opere sau ale unui alt obiect protejat de prezenta lege.

(2) În condițiile specificate la alin.(1), dacă încălcarea s-a comis la scară comercială, instanța de judecată poate dispune, la cererea uneia dintre părți, prezentarea documentelor

bancare, financiare sau comerciale care se află sub controlul părții opuse, sub rezerva de protecție a informației confidențiale.

#### **Articolul 57. Măsuri de asigurare a probelor**

(1) Înainte de examinarea unei acțiuni în fond, la cererea uneia dintre părți care a prezentat probe rezonabile, acceptabile și suficiente în susținerea afirmațiilor sale precum că le sînt încălcate drepturile sau că o astfel de încălcare este iminentă, pentru asigurarea probelor, instanța de judecată poate dispune, sub rezerva de protecție a informației confidențiale, aplicarea de măsuri provizorii prompte și eficiente.

(2) Măsurile prevăzute la alin.(1) pot cuprinde descrierea detaliată, cu sau fără luarea mostrelor, ori sechestrarea bunurilor ce constituie obiect al litigiului și, după caz, a materialelor și echipamentelor utilizate la producerea și/sau distribuirea acestor bunuri, precum și a documentelor referitoare la acestea.

(3) Măsurile prevăzute la alin.(1) pot fi întreprinse, dacă este necesar, fără să se anunțe pîrîtul, în special atunci cînd orice tergiversare ar putea cauza prejudicii ireparabile titularului de drepturi sau atunci cînd există un risc vădit ca proba să fie distrusă.

(4) Dacă măsurile prevăzute la alin.(1) sînt întreprinse fără ca cealaltă parte să fie audiată, aceasta trebuie să fie informată imediat despre luarea măsurilor. La cererea părții interesate, va avea loc o revizuire, care poate include și audieri, pentru a decide, într-un termen rezonabil după notificarea măsurilor, dacă măsurile trebuie modificate, revocate sau confirmate.

(5) Măsurile prevăzute la alin.(1) pot fi dispuse sub rezerva depunerii de către reclamant a unei cauțiuni sau a unei garanții echivalente, avînd menirea să asigure compensarea, prevăzută la alin.(7), a eventualelor prejudicii suportate de pîrît.

(6) Măsurile prevăzute la alin.(1) pot fi revocate la cererea pîrîtului, fără a i se afecta dreptul de a cere despăgubiri, dacă reclamantul nu a inițiat, în decurs de 20 de zile lucrătoare, proceduri care să conducă la examinarea cazului de către instanța de judecată.

(7) În cazul în care măsurile prevăzute la alin.(1) sînt revocate sau decad din cauza oricărui act al reclamantului ori a omisiunii sale sau dacă, ulterior, nu se constată nici o încălcare sau tentativă de încălcare a dreptului de autor, a drepturilor conexe sau a altor drepturi protejate de prezenta lege, instanța de judecată poate decide ca reclamantul, la cererea pîrîtului, să repare acestuia prejudiciile cauzate prin aplicarea acelor măsuri.

#### **Articolul 58. Dreptul la informare**

(1) În contextul procedurilor privind încălcarea dreptului de proprietate intelectuală și ca răspuns la cererea justificată a reclamantului, instanța de judecată poate dispune ca informația despre originea și rețelele de distribuire a bunurilor și serviciilor care încalcă dreptul de autor, drepturile conexe sau alte drepturi protejate de prezenta lege să fie furnizată de violatorul drepturilor sau de oricare altă persoană în privința căreia s-a constatat că:

- a) are în posesie bunuri contrafăcute la scară comercială;
- b) utilizează, la scară comercială, servicii cu bunuri contrafăcute;
- c) furnizează la scară comercială servicii utilizate în activități de contrafacere;
- d) a fost indicată de către persoana menționată la lit.a), b) sau c) ca fiind implicată în acțiuni de producere, confecționare sau distribuire a bunurilor sau de prestare a serviciilor.

(2) Informația menționată la alin.(1) cuprinde, după caz:

- a) numele și adresele producătorilor, distribuitorilor, furnizorilor, deținătorilor anteriori ai bunurilor sau ai serviciilor, precum și ale vânzătorilor angro și cu amănuntul;
- b) informații despre cantitățile de bunuri sau servicii produse, confecționate, livrate, primite sau comandate, precum și despre prețul lor.

(3) Prevederile alin.(1) și (2) se aplică fără să afecteze alte prevederi legale care:

- a) permit titularului de drepturi să obțină informații mai detaliate;
- b) reglementează utilizarea în cauze civile sau penale a informațiilor comunicate în conformitate cu prezentul articol;

- c) reglementează răspunderea pentru abuzul de dreptul la informare;
- d) dau posibilitatea de a fi respinsă furnizarea de informații care ar constrânge persoana menționată la alin.(1) să recunoască participarea sa nemijlocită sau cea a rudelor apropiate la o încălcare a dreptului de autor, a drepturilor conexe sau a altor drepturi protejate de prezenta lege;
- e) reglementează protecția confidențialității surselor de informare ori procesarea datelor de caracter personal.

#### **Articolul 59. Măsuri provizorii și de asigurare**

(1) La cererea reclamantului, instanța de judecată poate:

a) să emită, în privința presupusului violator, o încheiere cu scopul de a preveni orice încălcare iminentă a dreptului de autor, a drepturilor conexe sau a altor drepturi protejate de prezenta lege ori să interzică, sub rezerva aplicării unor sancțiuni pecuniare repetate, continuarea pretinselor încălcări ale dreptului vizat, ori să ceară prezentarea unor garanții destinate să asigure despăgubirea titularului de drepturi;

b) în aceleași condiții, să emită o încheiere în privința unui intermediar ale cărui servicii sînt utilizate de o terță persoană care încalcă dreptul de autor, drepturile conexe sau alte drepturi protejate de prezenta lege, inclusiv în privința intermediarilor ale căror calculatoare și servicii de telecomunicații sînt utilizate de o terță persoană care comite o astfel de încălcare;

c) să dispună sechestrarea sau confiscarea bunurilor presupuse că încalcă dreptul de autor, drepturile conexe sau alte drepturi protejate de prezenta lege, în scop de prevenire a introducerii sau răspîndirii acestora în rețelele de comerț.

(2) În cazul unei încălcări comise la scară comercială, atunci cînd reclamantul demonstrează existența unor circumstanțe susceptibile să compromită compensarea prejudiciilor, instanța de judecată poate să dispună măsuri provizorii precum sînt sechestrarea bunurilor mobile și imobile ale presupusului violator, inclusiv blocarea conturilor bancare și a altor active ale acestuia. În același scop, instanța de judecată poate cere prezentarea documentelor bancare, financiare sau comerciale ori accesul la informația relevantă.

(3) Pentru a se pronunța în privința măsurilor prevăzute la alin.(1) și (2), instanța de judecată poate să ceară reclamantului să prezinte probe concludente pentru a se asigura în deplină măsură că el este titularul de drepturi și că drepturile sale au fost încălcate sau că o atare încălcare este iminentă.

(4) Măsurile prevăzute la alin.(1) și (2) vor fi întreprinse, după caz, fără ca pîrîtul să fie anunțat, îndeosebi cînd orice tergiversare ar cauza un prejudiciu ireparabil titularului de drepturi. În acest caz, părțile vor fi informate imediat despre luarea măsurilor. La cererea pîrîtului va avea loc o reexaminare, incluzînd și audieri, pentru a decide, într-un termen rezonabil după notificarea măsurilor, dacă măsurile urmează să fie modificate, revocate sau confirmate.

(5) Instanța de judecată poate dispune măsurile prevăzute la alin.(1) și (2) cu condiția ca reclamantul să depună o cauțiune sau o garanție echivalentă, avînd menirea să asigure repararea, prevăzută la alin.(7), a eventualelor prejudicii cauzate pîrîtului.

(6) Măsurile prevăzute la alin.(1) și (2) pot fi revocate la cererea pîrîtului dacă reclamantul nu a inițiat, în decurs de 20 de zile lucrătoare, proceduri care să conducă la examinarea cazului de către instanța de judecată.

(7) În cazul în care măsurile prevăzute la alin.(1) și (2) sînt revocate ori decad din cauza oricărui act al reclamantului sau a omisiunii acestuia, ori dacă, ulterior, nu se constată nici o încălcare sau tentativă de încălcare a dreptului de autor, a drepturilor conexe sau a altor drepturi protejate de prezenta lege, instanța de judecată poate să-l oblige pe reclamant, la cererea pîrîtului, să repare eventualele prejudicii cauzate prin aplicarea acelor măsuri.

#### **Articolul 60. Măsuri de corecție**

(1) Fără a-l scuti de plata oricărui despăgubiri datorate titularului de drepturi în urma încălcării și fără compensare de orice gen, instanța de judecată poate dispune, la cererea reclamantului, să fie întreprinse măsuri în privința bunurilor considerate ca provenind din

încălcarea dreptului de autor, a drepturilor conexe sau a altor drepturi protejate de prezenta lege și, după caz, în privința materialelor și echipamentului care au servit la crearea sau confecționarea acelor bunuri. Asemenea măsuri prevăd:

- a) retragerea provizorie din circuitul comercial;
- b) retragerea definitivă din circuitul comercial;
- c) confiscarea și distrugerea.

(2) Instanța de judecată poate dispune ca măsurile prevăzute la alin.(1) să fie întreprinse din contul violatorului numai dacă nu sînt motive pentru a se proceda altfel.

(3) La examinarea cererii de aplicare a măsurilor de corecție se va respecta principiul proporționalității între gravitatea încălcării și remediile dispuse, precum și interesele terțelor persoane.

#### **Articolul 61.** Asigurarea executării hotărîrii judecătorești

(1) Dacă prin hotărîre judecătorească s-a constatat o încălcare a dreptului de autor, a drepturilor conexe sau a altor drepturi protejate de prezenta lege, instanța de judecată poate, în vederea asigurării executării acestei hotărîri, să emită o încheiere prin care violatorul să fie somat să înceteze orice acțiune ce constituie o încălcare a drepturilor menționate. O încheiere similară poate fi emisă, de asemenea, în privința intermediarului ale cărui servicii sînt utilizate de o terță persoană care încalcă dreptul de autor, drepturile conexe sau alte drepturi protejate de prezenta lege, inclusiv în privința intermediarilor ale căror calculatoare și servicii de telecomunicații sînt utilizate de o terță persoană care comite o asemenea încălcare.

(2) Nerespectarea încheierii menționate la alin.(1) va antrena, după caz, aplicarea unei sancțiuni pecuniare repetate pentru a asigura executarea acesteia.

#### **Articolul 62.** Măsuri alternative

La cererea persoanei pasibile a fi subiectul măsurilor prevăzute în prezentul capitol, dacă aceasta a acționat neintenționat sau din neglijență, instanța de judecată poate dispune, în locul aplicării acestor măsuri, ca persoana respectivă să plătească persoanei lezate despăgubiri pecuniare dacă aplicarea măsurilor prevăzute i-ar cauza un prejudiciu disproportionat și dacă pentru partea lezată despăgubirea pecuniară pare a fi rezonabilă și satisfăcătoare.

#### **Articolul 63.** Despăgubirile

(1) În cadrul procedurilor judiciare inițiate în privința încălcării dreptului de autor, a drepturilor conexe sau a altor drepturi protejate de prezenta lege, persoanele specificate la art.55 alin.(2) pot solicita instanțelor de judecată sau altor organe competente, după caz, recunoașterea drepturilor lor, constatarea încălcării acestora și repararea prejudiciului prin stabilirea unor despăgubiri.

(2) Instanța de judecată, la stabilirea despăgubirii, va ține cont de necesitatea:

a) restabilirii situației existente pînă la violarea dreptului și a încetării acțiunilor care comportă violarea dreptului sau creează pericolul violării lui;

b) recuperării pierderilor, inclusiv a beneficiului ratat, suportate de partea lezată;

c) perceperii profitului obținut ilegal de persoana care a violat drepturile;

d) achitării unei compensații de la 500 pînă la 500000 lei pentru dreptul încălcat.

(3) Atunci cînd violatorul a comis o încălcare neintenționat sau neavînd motive rezonabile să cunoască acest lucru, instanța de judecată poate stabili despăgubiri sub formă de taxe forfetare, cum ar fi cel puțin suma remunerației sau a tarifului pe care ar fi datorat-o violatorul dacă ar fi fost autorizat prin licență să valorifice dreptul în cauză.

(4) Titularul de drepturi lezat în drepturile protejate de prezenta lege poate revendica și repararea materială a prejudiciului moral.

(5) Persoana culpabilă de violarea dreptului de autor, a drepturilor conexe sau a altor drepturi protejate de prezenta lege poartă răspundere în conformitate cu legislația civilă, contravențională și penală.

(6) Pentru violarea drepturilor morale, autorul sau titularul drepturilor conexe are dreptul să ceară, prin judecată, de la persoana care le-a violat:

a) introducerea rectificărilor convenite în operă și publicarea în presă sau anunțarea într-un alt mod despre restabilirea dreptului violat;

b) interzicerea publicării operei sau îndeplinirea cerinței de a înceta distribuirea ei și de a confisca exemplarele publicate;

c) repararea materială a prejudiciului moral.

(7) Instanța de judecată are dreptul să pronunțe hotărârea privind sechestrarea și confiscarea tuturor exemplarelor operelor, ale fonogramelor sau videogramelor presupuse a fi contrafăcute, precum și a materialelor și echipamentelor destinate pentru confecționarea și reproducerea acestora.

(8) Organul de urmărire penală, în cazul în care dispune de suficiente probe privind violarea dreptului de autor, a drepturilor conexe sau a altor drepturi protejate de prezenta lege, este obligat să întreprindă măsurile convenite pentru a depista și a sechestra:

a) exemplarele de opere, de fonograme și de videograme presupuse a fi contrafăcute;

b) materialele și echipamentele destinate pentru confecționarea și reproducerea exemplarelor contrafăcute;

c) bonurile și alte documente care pot servi drept probe ale acțiunilor de încălcare a prezentei legi.

(9) Organele vamale au dreptul să rețină exemplarele operelor, fonogramelor și ale videogramelor introduse în țară sau scoase din țară ilegal. În cazul în care aceste exemplare ale operelor, fonogramelor și ale videogramelor au fost recunoscute contrafăcute, instanța de judecată poate aplica față de violator oricare din măsurile prevăzute la alin.(2) lit.b)–d).

#### **Articolul 64. Cheltuieli de judecată**

(1) La depunerea cererii în cauzele privind dreptul de autor, drepturile conexe sau alte drepturi protejate de prezenta lege, persoanele specificate la art.55 alin.(2) se scutesc de achitarea taxei de stat. Aceasta urmează să fie încasată, în modul și mărimea stabilite de legislație, de la persoana recunoscută vinovată de violarea dreptului de autor, a drepturilor conexe sau a altor drepturi protejate de prezenta lege.

(2) Cheltuielile de judecată rezonabile și proporționale și alte cheltuieli suportate de partea care a avut câștig de cauză, de regulă, vor fi încasate de la persoana care a pierdut procesul, cu excepția cazului când spiritul de echitate nu permite acest lucru.

#### **Articolul 65. Publicarea hotărârilor judecătorești**

În cadrul unei proceduri de încălcare a dreptului de autor, a drepturilor conexe sau a altor drepturi protejate de prezenta lege, instanța de judecată poate dispune, la cererea reclamantului și pe cheltuiala violatorului, măsuri corespunzătoare pentru difuzarea informației despre hotărârea de judecată, inclusiv expunerea ori publicarea ei integrală sau parțială.

**Articolul 66. Încălcarea drepturilor de autor și a drepturilor conexe prin intermediul rețelelor de calculatoare**

(1) Persoana fizică sau juridică care acordă servicii de hosting și/sau transmisii de date (internet/intranet), inclusiv internet-provider, se consideră complice atunci când contribuie nemijlocit la încălcarea dreptului de autor și/sau a drepturilor conexe și poartă răspundere pentru încălcarea acestor drepturi în următoarele cazuri:

a) dacă, avînd posibilitate tehnică să blocheze, să restricționeze accesul și/sau să șteargă în timp oportun obiectele ce sînt publicate și/sau utilizate cu încălcarea dreptului de autor și/sau a drepturilor conexe și fiind înștiințată de titularul de drepturi respective sau de reprezentanții săi (cu indicarea obiectului concret) despre încălcarea în cauză, nu a executat cerințele titularului dreptului de autor și/sau al drepturilor conexe privind blocarea, restricționarea accesului și/sau ștergerea obiectelor indicate;

- b) dacă, fiind informată despre activitatea ilegală din domeniul dreptului de autor și/sau al drepturilor conexe, favorizează, finanțează și contribuie la acțiunile ilegale ale altei persoane;
- c) dacă publică informație eronată, modifică sau șterge informația privind titularul dreptului de autor și/sau al drepturilor conexe, inclusiv distribuie exemplare de opere și/sau de obiecte ale drepturilor conexe despre care această informație a fost modificată sau ștersă;
- d) dacă pune intenționat la dispoziția terțelor persoane orice informație (linkuri, adrese web) care creează posibilitatea de a avea acces ilegal la obiectele dreptului de autor și/sau ale drepturilor conexe.

(2) Persoana fizică sau juridică care acordă servicii de hosting și/sau transmisii de date (internet/intranet), inclusiv internet-provider, nu poartă răspundere pentru acțiunile ilegale ale altor persoane care se folosesc de serviciile sale pentru a încălca dreptul de autor și/sau drepturile conexe dacă nu dispunea de informația despre acțiunile acestor persoane ori dacă nu are posibilitatea să restricționeze accesul sau să șteargă obiectele publicate sau folosite cu încălcarea dreptului de autor și/sau a drepturilor conexe.

**Articolul 67.** Încălcarea prevederilor referitoare la măsurile tehnologice de protecție și la informația despre gestiunea drepturilor

(1) În caz de încălcare a prevederilor referitoare la măsurile tehnologice de protecție prevăzute la art.52 și la informația despre gestiunea drepturilor prevăzută la art.53, indiferent dacă s-a încheiat sau nu cu încălcarea dreptului de autor, a drepturilor conexe sau a altor drepturi protejate de prezenta lege, se aplică aceleași măsuri, proceduri, remedii și sancțiuni care sînt prevăzute de prezentul capitol și de actele normative relevante pentru încălcarea dreptului de autor, a drepturilor conexe sau a altor drepturi protejate de prezenta lege.

(2) În cazul exemplarelor contrafăcute și al echipamentului utilizat în scop de contrafacere, măsurile, procedurile, remediile și sancțiunile prevăzute la alin.(1) din prezentul articol se aplică *mutatis mutandis* și echipamentului, produselor, componentelor specificate la art.52 alin.(1) lit.b).

**Articolul 68.** Protecția social-juridică a autorilor și a titularilor drepturilor conexe

(1) Utilajele, schițele, machetele, manuscrisele și orice alte bunuri similare ce servesc direct la crearea unei opere ce dă naștere unui drept de autor nu pot face obiectul unei urmăririi silite.

(2) Remunerația cuvenită autorilor și titularilor de drepturi conexe, ca urmare a utilizării operelor și obiectelor lor, beneficiază de aceeași protecție ca și salariile, inclusiv în sensul că nu poate fi urmărită în cadrul procedurii de executare decît în aceleași condiții ca și salariul, fiind scutită de impozitul pe valoarea adăugată.

(3) Hotărârile judecătorești privind încasarea remunerației vor fi executate imediat după pronunțare dacă instanța va considera aceasta necesar.

(4) În scop de protecție eficientă a drepturilor patrimoniale ale autorilor și ale titularilor de drepturi conexe contra inflației și a altor factori social-economici negativi, se procedează la indexarea tarifelor minime ale remunerației, stabilite în sumă fixă, concomitent și proporțional cu majorarea salariului minim pe țară, reglementat de legislația muncii (salarizarea). Aceasta nu înseamnă că cuantumul tarifului minim trebuie să corespundă cuantumului salariului minim pe țară.

## **Capitolul X**

### **DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII**

**Articolul 69.** Intrarea în vigoare

(1) Prezenta lege intră în vigoare la expirarea a 3 luni de la data publicării.

(2) La data intrării în vigoare a prezentei legi, Legea nr.293-XIII din 23 noiembrie 1994 privind dreptul de autor și drepturile conexe se abrogă.

#### **Articolul 70. Aplicabilitatea**

(1) Prevederile art.23 se vor aplica tuturor operelor al căror termen de protecție, calculat în conformitate cu prevederile legii anterioare, nu a expirat înainte de intrarea în vigoare a prezentei legi.

(2) Dacă la intrarea în vigoare a prezentei legi se extinde termenul de protecție a drepturilor patrimoniale exclusive ale autorului operei sau termenul de protecție a dreptului său la o remunerație echitabilă, valorificarea acestei opere în perioada dintre data de expirare a termenului de protecție, calculat conform legii anterioare, și data de intrare în vigoare a prezentei legi se va considera valorificare liberă.

(3) Valorificarea liberă a operei, menționată la alin.(2), este permisă pe o perioadă de un an de la intrarea în vigoare a prezentei legi, în aceeași măsură în care opera era valorificată pînă la data intrării în vigoare a acesteia.

(4) Prevederile alin.(3) se aplică operelor pentru care, pînă la data intrării în vigoare a prezentei legi, au fost efectuate pregătiri efective și serioase în vederea valorificării, cu condiția ca aceste opere să fie valorificate numai în limitele pregătirilor respective.

(5) Orice traduceri, adaptări și alte transformări ale operelor, efectuate pe parcursul perioadei menționate la alin.(2), se vor considera efectuate cu permisiunea autorului. Dacă aceste traduceri, adaptări sau transformări sînt folosite după intrarea în vigoare a prezentei legi, titularii dreptului de autor asupra operelor originale au dreptul la o remunerație echitabilă.

#### **Articolul 71. Organizarea executării**

În termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, Guvernul:

a) va prezenta Parlamentului propuneri privind aducerea legislației în vigoare în concordanță cu prezenta lege, precum și proiectul de lege specială cu privire la Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală;

b) va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.

**PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI**

**Mihai GHIMPU**

**Chișinău, 2 iulie 2010.**

**Nr.139.**